

6
MAM
8
6

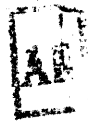
ROMAAN

No

18

Anton Kaseemets.
„Estonia” teatri uus direktor.

SPT
7500

KIRJASTUS-OSAÜHISUS „ADEG”
TALLINN, 1929. A. VIII. AASTAKÄIK

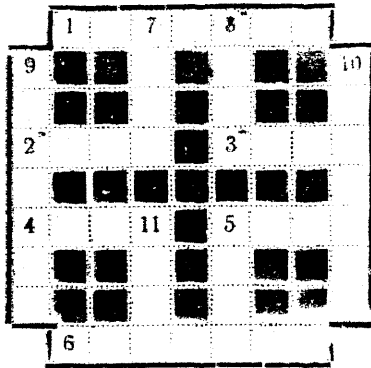
Hind 40 senti

Mõistatus

Nr. 18 (180).

Ristsõnade mõistatus.

Seadnud Em. Gutmann.

Sõnade tähendused.

Pahemalt paremale:

1. Lind.
2. Toetuskoht väsinule.
3. Süsinikuvaene raud.
4. Ilmakaar.
5. Puu väline kest.
6. Eestlaste wana jumalus.

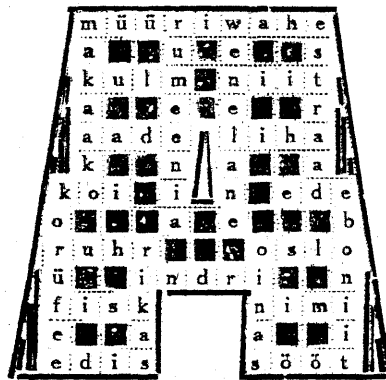
Ülalt alla:

7. Rihm, millega seotakse härja ikike wankri alla külge.
8. Mitte aus inimene.
9. Looduse kuningas.
10. Wanaisa üks orjadest.
11. Näokate.
5. Sõnadega wäljendatud pikem mõte.

Lahendus ilmub „Romaan“
Nr. 21 (183).

Mõistatuse lahendus

Nr. 15 (177)

Imestamisväärt odawasti, kergesti ja **puhtaks** pesete oma pesu pesupulbriga

LUMIWALG

Ühes sellega pikendate ka pesu wastupidawust, samuti sõõgi- ja kõõginõud ning mustad ja raswased käded saawad imestamisväärt kergesti puhtaks. Nendke igal pool.

Pealadu: Tallinn, Suur Pärnumaantee, nr. 48.

Romaan

Ilmub kaks korda kuus.

SISU Wilhelm Jensen: Karin. — Dhan Gopal Mukerdshi: Dshungli ääres. — G. von Berger; Sünnipäew — Andres Silla: Kuidas ihkan. — Palle Rosenkrantz: Peremees majas. — P. Grünfeldt: Metsalaul. — Johan Luzian: Luuletaja ning kaupmees. — E. Hard: Kaal. — Arnold Liiv: Miks armastad mind. — Zane Grey: Kõrbekuld. — Tõtt ja nalja.

Nr. 18 (180)

September 1929

VIII aastakäik.

Karin.

Saksa kirjaniiku Wilhelm Jenseni romaan.

9

Majesteetlikult tõstis rääkija käe üles, ja läbi waituse, mis ta sõnadele järgnes, tajas kõigile kuuldavalt, nagu meeretaks ta oma weekoosid Torpa müüridele, kõmisem kohin Trollhätta, mis wiimase talwejää purustatult alla kaudis mere poole ja Rootsiimaale teatas, et fewade on käte jõudnud.

Kuningas Christierngi kuulatas seda hetke aega tahtmatult. Aga tal oli wana, sünge nägu, mille selgestinähtawate kuristikkude kohal nagu sootuli kargles äraandlik naer.

"Sinu filmad on weel liiq terawad ja näewad liiq kaugele tulewikku, Brita Stenbock," ütles ta pilgates "Tahan sinu ümbrust walqustada, et sa ka oma lähedust näeksid. Tahan sulle teha hiiglasuure mälestusamba, mille ümber Trollhätta enam ei kohise; sest Trollhätta on minu oma ja ta weed peawad tulewikus minu käe all taltsalt ja rahulikult edasi wäliseina nagu see rahwas. Selle maja waim ei lewine mitte üle sinu isamaa ja Rootsiimaast ei saa iial Torpat, sest see hiiglatõrn, mida sa nägid, on Torpa, mille paistel sa wõimetama ja mahajätuna pead lamama. — Ei, mitte käiest mahajätuna" — kuningas Christiern pööras ruttu ümber — "ma ütlesin sulle, Gustaw Rosen, et sulle tänu wõlgnen, sest et sa mulle seda meeletuletasid, mis on kuningas ja mis inimene töö. Sa saad aru, et ma sel hetkel sinu prauti siia ei saa tulla, aga ma olen sinu pulma

tulnud, ja mõneks tuliseks hetkeks aitab sulle küll ka wana, kes pealegi jamašse üllasse su-gufonda kuulub. — Sealik Wolmarson!"

Rutjutu astus ette ja kuningas Christiern sojistas talle ruttu mõned sõnad. Siis pööras ta weel kord Roseni poole.

"Mina tahan sinu mõisaid hästi walitseda, Rosen, ole muretu; ma tänan sind nende eest!"

Ja weel kord Brita Stenbocki liikumatu nägu walgusarnase pilguga riiwates, lahkus kuningas saalist.

All õues kutsusid farmehäaled minekule; mõne minutiga oli lošjõu ratsanikke täis ja nende kästija andis märki teeleminekule. Minult wiis hobust ootasid ufse ees walmisjaduldatutena weel pealik Wolmarsoni ja tema mahajäänud kaaslasi.

Wiimased pole sõdurid, need on selle mehe abilised, kes oma kitsa ülikonna pealt oma „punase waderiwammuse" on maha wisanud ja nüüd toorelt Gustaw Roseni käsi selja peale seowad. Kuigi see tema pea wõib maksta, kui kuningas Christiern seda kuuleb, ei jaksa ohwitser, kes seal juures seisab, oma õudu mitte warjata, nähes, kuidas timukasulased Brita Stenbocki kehaliikmed naerdes kinni seowad ja ta ühes nooremehega pääsmatult kiinitawad altari külge, mis taise paari jaoks walmistatud. Nüüd on see sündinud, ja edasi minnes waatab timukas weel kord kaha ning naerab:

„Pulmapaar on valmis — lustilik peigmees ja kena pruut. Dooge papp, et ta neid õnnistaks!“

Üks sulasteist jooksib kõõki ja tuleb sealt ruttu tagasi Hirvitades jaotab ta kandami, mida ta kätel kannab, ja ta seltsilised kaovad tubadesse, mis saaki kõrwal seisavad, kust nad praegu lahkunud. Täis õudu tormab daani pealik õue ja kargab sadulasse; siis järgnevad temale wiis minutit hiljem teised ning kihutavad, tihti tihha waadates, minema.

Ja jälle walitseb Torpa lossis waikus, sel-line hauawaitus, kui see oli walitsenud sel waimudetunnil, mil Karin Stenbock oma toas oli oodanud Daani kuninga tulekut. Hommikupäikesed eimesed kiired walgatavad hallile katusele, läbi kõige kõrgemate, lehtedeta wahtraokste — kuid waimudetund walitseb weel nüüdki lossis. Tontlikult waikselt lamawad surinud dalekarilased weel oma waiksete maenlaste wahel kaitudes; werega määrdunud trepiastmeist wahiwad kehatus pead suuril, klaasistunud filmil üles — ei ole kuulda wahematti elu, rõõmu ega walu heli.

Ahastuse karjatus oleks taawane teretus selles õubses rahus, millest aga õige pea läbi kajab siit-sealt kostuw tajane, tontlik pragin, nagu hakkajid seinad mõne nägematu kae paenutusel kokku tõmbuma.

Siis kajab inimese hää läbi tühjuse:

„Ema, kas kuuled mind?“

See on Gustaw Roseni hää.

Asjatult rebib ta oma kütkeid. Need on katkematud, ja jõuetult wajuwad ta käed jälle tagasi.

Brita Stenbock kuuleb, mis Rosen ütleb, aga tema wastus on jäine, nagu seisaks Rosen tema tooli ees weel poisikejona ja ootaks karistust.

„Mina ei ole sinu ema, Gustaw Rosen, ja tänan Jumalat, et ta mind on hoidnud selleks saamast. Pulmatõrwitud, mis Daanimaa Christiern nulle põlema süüdanud, on nulle armastamad kui see, et ma oma tütrel kae selle altari ees oleksin sinu äraandlikkudesse kättesse pannud. Minu meri, nende waprate meri, kes Rootsimaa wabaduse eest siin langenud, tulgu sinu peale!“

Pragin kaswab igal pool suuremaks; on kuulda kohinat, wuhinat, mis waikses hommi-tuohus nagu torm kõifudes weerema hakkab. On, nagu tõuseksid seal surinud ja kominastajid raskeil jalul üle oma seltsimeeste laipade, et nemadki ärkajid.

„Ema, hüüab noormees meeleheitlikult, „sina oled Karini ema. Sa pead nulle tema nimel wiimase sõna ütleva. Mõne minuti pärast lä-

heme meie üheskoos süna, kus pole enam ei rootlasi ega daanlasi — waid kus walitseb ainult andeksandmine, halastus ja armastus. Ole halastaja, ema!“

Wärin, mõib olla esimene elus, hoowab Brita Stenbockist läbi. Jõurikkalt katjub ta oma käewart asjatult wabastada ja asjatult pöörab ta oma pimedad filmad kõneleja sünnas. Siis süleneb ta nägu, pehmem joon ilmub ta terawatele huultele, ja ta wastab lahkesti:

„Sinu süda pole kurnunud meie karedasse maailma; taemas jaab sulle andeks andma, nagu sulle andeks annab Karin ja andeks annan minagi. Mäga rahuga, Gustaw — — —“

Wäljas ringul, umbes wiisjada sammul Torpalt kaugel, peatub Christiern Deine oma ustatamate kaaslaste keskel. Kärsitus seisab ta kummul, mille alt ta torkawad filmad liikumatult wahiwad päikesekiirte säras seiswale sõnule.

Siis kaowad kibrad ta kumult; nagu punakad pilwed katawad pika lossi harja. Need tulewad katusest ja neile järgnevad tihedamad musthallid pilwed, milles siin-seal walgud wilguwad. Pime on lossi läänekülge, kuna lossi idaküljes seiswad aknad päikese käes särawad. Kuid siis limpsawad tulekeeled ka läänes ja igalpool. Pifakt limpsawad nad üles ja alla ja haarawad oma punaste käewartega fogu müürid oma hõlma. Kõrge leef tõuseb katusest, lõunapool seisew torn wangub ja kukub pragisedes sisse; temale järgneb paks sädemewihm ja paiskab rufusid õhku. Need keerlewad nagu sirawad meteorid ringi ja kukuwad laias ringis kuni Trollhätta wahuni ja tummalt waatawate daanlaste jalgadeni maha.

Ei midagi — ei wahematti eluwarju pole kõrgemale loitwa leegi ümber liikumas. Linnud põgenewad wahtrate ladwust, muud midagi.

Nagu kullijilmad on kuninga filmad pöördnud üfsele ja maale, mis lossi ümbritseb. Surinud ei pääse enam ja elawad pole jõudnud oma kütkeid purustada. Alles kui katus pragisedes sisse langeb, pöörwad kuninga filmad ja tema seni kinnisurutud suu naerab hirnutatawa ilmega:

„See oli sinu hiiglatõrwik; head ööd, Brita Stenbock!“

Agedasti wajutab ta oma mustale, püstitawale täfule kannukjed kehasse.

„Pulmad on mõõda. Meie saime Torpas palju löbu näha; nüüd algab sinu töö, wader timukas. Wiibi minu ligidal. Edasi!“

Ja mõne minuti pärast on needki üfifikud pealtwaatajad kadunud, ja peaaegu tontlikult paistab põlew, surmükjif maja naerwa kewade päikese käes. Näib, nagu piiraks päike teda oma wana armastuse wiimase terwitusega, mis teda ifka, talwed ja juwel, saatund, kunj tõusis torm,

mis tule leegiks õhutas ja ta ühe ööga muutis tuhahunnikuks.

Kuid tormid möödumad ja leegid kustuvad. Aga päike on igavene, Karin — tema üksi tuleb igal kowadel, igal hommikul jälle tagasi, Karin!

Kuningas Christiern Teisel on õigus. Emele kui õhtu saabub, on Torpa maapinnalt kadunud. Kuid õigemini on rääkinud Brita Stenbock:

Waimu ei suuda tappa mõõd ega häwitada tuli, ei wiha- ega armastustuli. Ja neis elab Torpa edasi, nagu seisaks ta alles omal kohal ja wahiks Trollhätta poole. Ei ta laste ennaft surmata ei Rootsis ega südames, Karin, sest Torpa on igavene kui päike.

Nüüd on jälle õhtu, ja paks suits piirab ainult weel kohta, kus ta on seisnud. Ja jällegi lähewad hakid üle Göttaelfi, kuid neid on seekord ainult wiis, kes Trollhätta äärest kalju-august wälja tulewad, kus nad ööd on olnud, ja nad lähewad põhja poole.

Kuu walab jälle kahwatut walguft weele, kui lai paat samalt kohalt kaldalt lahkub, kus Karin kord tagasiöördes oli hüüdnud:

„Dnn kaasa, Gustaw Waasa!“

Ja Gustaw Waasjal on õnne olnud. Kui maapind wankumast paadist wäljaastujale noorele mehele need sõnad järele hüüaks, mis temale öeldud, siis kõlaksid nad nüüd:

„Dnn kaasa, Gustaw Rosen!“

„Dnn kaasa, Gustaw!“

Gustaw Erikson ütles seda, ja Brita Stenbock ütles seda. Nad annawad temale mõlemad kätt — surm on nooremehe kätt oma käes hoidnud ja sealt kõik plekid kustutanud.

„Dnn kaasa“ — ükist mees seisab ja kuulatab jamme, mis läbi õõ kajawad. Nagu ühe teise elu wiimane terwituis tulewad nad tagasi, tasamini ja tasamini, ja Trollhätta koha kostab neist üle.

See on istuda Trollhätta ääres sel, kes midagi tahab unustada, millest kukkumad weed üle kajawad.

Seitsmes peatükk.

Ainult mõni lühike nädal on möödunud, kuid talwe walitus on Rootsimaal murtud. Mitte lõunast, põhjast, Dalekaria karedatest orgudeft, on tulnud kowade. Ja selle kowade niini on Gustaw Waasa.

Ei leidu kedagi mägestikuft mereni, kes Rootsimaad nõnda aitab kui tema. Uadel on põrmu löödud, ja see on hea, et tema jõud on halwatud ja tal mõim puudub kadeduseft, mis sejarbeteft saabid maad on wapunstanud ning orjastanud, wabastaja wastu waenuliku mõju awal-dada. Sinnedes, kus kodanik elab, korijewad.

Daanimaa Christierni palgasõdurite relwad ja hoiawad neid oma raudse rõhu all.

Laias joones Kopenhagenist kuni Stokholmini on maad rüüstatud, külad maha põletatud, elanikud lahingutes langenud, tapetud või põgenenud. Kaat ja ratas osutawad teed, mida mõõda Põhjala riikide walitseja pärast Torpast lahkumist on läinud.

Tema wifat, surm, käib üle ärkawate põldude; ta niidab maha, mis tal ees seisab, kõrged ja madalad, külmal ja üksteiselt. Iga pea juures, mis laigeb, waatawad Christierni süüged filmad ringi ja otsiwad järgmist, kes temale mõiks järgneda.

Ei leidu kedagi, kes Rootsimaad aitab, peale rahwa, Kjölens kangeurjalise talurahwa. Sellepärast on dalekarllased mäelt ja orust kokku woolanud suurele aasale, mille kowade on täitnud lilledega, ja on härra Gustaw Waasa walinud ja tunnistanud lageda taewa all „oma ja Rootsi riigi waldade härrats ning pealikuks.“

Ja mäelt alla läks Gustaw Waasa; sadade feltis läks ta üle Dal-Elfi jõe ja tuhanded kogusid ta lipu alla, sest kowade oli tulnud —

„Lumekanu ja orawaid tabab maamehe nool.“

Kuid mitte wähem kui lumekanu ja orawaid tabas ta hästirelwastatud ratsanikke, kellega äraandlik peapiiskop Trolle dalekarllastele Brunnbäcksi jõe parwe juures wastu tuli.

„Nad jüütlasted Brunnbäcksi ajasid, kus surmas neid wetemäng, suust kahjuhääled neil kajasid, et polnud see Christierni järg —“

lauwab wana wõidulaul. Bunaftelt kohisefid Dal-Elfi wood Stokholmi wereöö esinefe kättemakstu Göttnia lahte; kuid ühes selle teatega tungis Gustaw Erikson lõunapoole edasi.

„Ma ütlesin sulle Torpas, et üksteist weel kord näeme, kuningas Christiern; sina ei pääse mind nägemast, enne kui merelaht seisab sinu ja Rootsimaa wahel“ — selle teatega saatis ta ühe ratsakäskjala Daani kuningaga juure. Kuid weel enne kui see öösel salajas selle sedeli oli naelutanud lossiwärawa külge, kus Christiern wiibis, oli Gustaw Waasa daanlasi löönud Westrosi juures ja piiras nii paljude tuhandetega, et see enam polnud talumeestefalk, waid korralik suur sõjawägi, Daani kuningaga pihtija ja endise habemeajajaselli Slaghöki poolt kaitsitud Westrosi linna. Ka selle peale jooksid talumehed formi —

„Ja jüütlastes pagesid karjudes, Dalekaria purustas nad —“

Siis, kui suwepäike seisis kõige kõrgemal ja Roit ning Pämarik üksteist suudlesid, langes wana kuningalinn Upsala Gustaw Waasa kätte.

Seal peatus ta.

Tema wainustatud poolehoidjate kärfitus oli suurepärase daanlaste löömiseks lagedal lahinguplatzil, aga kindla ja kowa Stokholmi piitaks, kunstioigeks piiramiseks ei ulatanud talupoegade toores jõud üfspäini. Neid oli waja harjutada sõjaforda pidama ja relwu tarwitama. Nende sõjariistuks olid põllu- ja jahriistad, kirwes, millega nad kodumägedes puid raiusid, wibu ja ling, mida nad lumeknabele jahti pidades tarwitasid, piik, millega nad huntide ja karu karjast eemale tõrjusid. Aga Gustaw Grifsoni filmad olid igalpool, samuti ta käsi. Suuredes Lübecki wanal lubamisel abi anda, oli ta sealt wanast Hansalinnast palunud tuleriistu ja õpetas nüüd oma asjatundmatuid orumehi püssi tarwitama.

Juhid, kelle ta wälja walinud, rändasid maal igas suunas ringi ja kutsusid rahwast mässole ning sõjariistade kättemõtmisele. Igale poole tekkisid üfsitud wäesalgad, mis ühinesid ja tagajärjekalt kippusid kallale Daani wäesalkadele wähemates linnades. Warsti oli kogu maa täiesti wabastaja käes ja Christierni wäejuhid pidid taganema kindlustatud linnadesse, eriti sadamalinnadesse, mida Daani laewastik, nagu Stokholmigi, uute sõduritega ja moonaga wõis warustada.

Brita Stenbockil oli õigus olnud; mõne nädalaga oli kogu Rootsi muutunud Torpaks, ja kuniuugas Christierni wahkis hambaid kiristades oma Kopenhageni lossi aknast üle wäina, mille kaudu ta kogu tagasi tulnud, sest et tema wastu tema äraolekul mäsputatunud aabel ka Daani maal rahwa oma tiranni wastu oli üles kihutanud.

Kõik wähemad ja suuremad salgad aga, kes maal üfsikult Rootsi wabastamise eest mõitlesid, andsid enda wabatahtlikult Gustaw Waaja käsu alla ja austasid teda kui „oma ja teiste Rootsi riigi waldade härrat ning pealikut.“

Nõnda moolas kõik Upsalasse ja tuli kõik Upsalast, toht wanast kuningalinnast, kus wanal hallil ajal Unglingite wägew sugu oli walitsemas. See linn ei seisnud enam wanal kohal, waid ta seisid tunni tee idapool; ainult üks pännude all peitum kila osutas paika, kus Põhjale endise walitseja rufud murrumätta ja täimehe all puhkasid.

Seal majade wahel seisid põline wana kirik neljakuurigeelise, graniitrahmudest müüritud torniga; ruunikivi, mis foori sisse asetatud, rääkis wõõrasti, elawale poole mitte enam arusaadamat endiseaja keelt. Kiriku kõrwal aga seisid kõik kerawat kängast, „kuninga künkad“ mis rahwa suus ikka weel olid pühendatud Thorile, Freirile ja Odinile; hiiglakalmud, armawast-

Unglingi suguwõsa omad, selle maailma saagalikud tunnistajad, kuhu Walhalla jumalad kord maha tulnud riike põhjendama ja ilusaid maatütreid sülelema. Nüüd kohisesid paksud bukladwad põhjatuule puhumisel nende harja ümber ja puistasid lehti kaljurahmudele, mis olid olnud wanadele kangelastele puhfepatjadeks.

Kes ühel sellisel kivil istus, wõis puutümede wahelt ida poole waadates näha Upsala linna halli hiiglakirikut, mille nägemine filmapilt teatas, et selle oli ehitatud tugew wanagooti käsi. Oma kahe torniga tõusis ta tumeda „kõgi“ kohale; nõnda kutsuti Rootsi ürgmetša, mis kuuse ja männi, lepa ja kase segametsana kattis laia orulagendiku.

Siin ja seal awanes temale mõni wahhe tolle aja kohta wäga hästi ehitatud maantee kõrwal, mis Wanast-Upsalalt sinna wiis, ja graniitirahmud seisid punastel porfiirirahmudel ja hallil kaljupinnal paljalt ja samblaga kaetuna; siin ja seal noogutas mõni üfsik sõnajalg kivipraudest

Kuid Põhjale kiuste seisid palaw rootsi südasuwe päike kõige selle kohal ning näitas rändajale, nagu oleks see waewalt tunnipikkune tee olnud litig pikk, kuni ta jõudis Upsala kirikuplatzile, mille keskelt suur kirik kui hiiglane üles tõusis linna madalate, enamasti ühefordsete majade wahelt. Need majad olid peaaegu kõik puust ja halli kasekoorega kaetud.

Ühetooniline nagu Põhjale oli ka Upsala, kuhu wanem Sten Sture juba poolestajandi eest oli põhjendanud esimese rootsi ülikooli. Kuid juba kaua aastaid olid õppetoolid tühjad; teadus oli sõdade tagajärjel, milles elaw sugu üles kaswanud, wai jäänud, ja leinates seisid kuningalinn, lagedaks tehtuna wanast ja uuest hiiglastest, doomkiriku ümber, mis oli tema uhke minewiku tunnismärk. Kõik kaswas tänawail, kust üliõpilaste jalad enam läbi ei rutanud; wäikeselt ja melankoolselt, nagu loodus wäljas, seisid Upsala, kus üfsitud elanikud lageda taewa all üksteist kohtasid ja üksteisest aralt teretades mõõda läksid.

Nii oli see olnud weel mõni nädal warem, kuid ainas juurekinn oli kõik muutunud. Nagu ta põltsid ja niiskad haljendama pani, nii oli ta ainsa nõialõõgiga muutunud linna talwise pildi. Tema tänawad kuhisesid trimestest; seal oli näha igasuguseid kujusid ja nägusid. Dita kondiste otseksistega, kust walkjad juuksed pakkult kabele poole alla laugesid, ulatusid dalekarllased peaaegu nähtawasti madalatest majadest üle. Renamini liikusid Gootlandi ja Ingermanlandi saledamad posjad; selgesti tuntawad olid linna lase intelligendimad näojooned. Barentsi rüütuses läks ta rahwahulgast läbi, hääneleaga.

uudishimulikult ringivaatavate meeste jeltjäs, kelle keel ja kombat välismaalast meele tuletajid.

Need olid Lübecki häärad, Hanja ülemä saadikud, kes olid oma laewaga Norrtelges maabunud ja oma wana waenlase wastastele relwu ja warustust toonud. Nad usaldasid Gustaw Eriksoni ja neid nähti tihti tema kõrwal ja tema majasse minewat.

Päewad otja säreisid linna ligidalseiswad põllud sõjameestest, keda Gustaw Waasa ise seal relwu tarwitama õpetas; hommikust õhtuni käis õppus ja warustust tuli Lübeckist kogu juurele sõjawäele.

Raskem oli lugematuid sõjamehi ja nuid inimesi, kes põhjast ja lõunast kofku woolanud, Upsala majadesse mahutada. Ometi andis iga elanik heameelega mõne nurga oma wabastajatele. Geskujulik furd, Põhjala auusus ja karstus walitjes elanikkudega täidetud linnas; ainult õhtul pärast harjutusi woolasid salgad lauldes läbi tänawate, eriti uut „Brunnbäckti laulu“ lauldes.

Uga kõik kära ja lauluine kustus ja kõikide pead paljastusid — naised tõstsid oma lapsed kättele, neid tungisid julgemini rahwahulgast läbi ja wanade filmad löid nooruslikult loitma — kui Gustaw Waasa kõrge kogutanawale ilmus.

Praegugi lähenes ta, lihtsalt riides ja waewalt suurem teda ümbritsewatest saatjatest, ometi filmapaistew millegi poolest, mida nimetada ei oska, sest iga mõõras oleks Gustaw Waasa ta saatjate keskelt juba esimese pilguga ära tunnud. See oli sama nägu, mis teatud nowembri-õhtul Trollhätta juures äkki Karin Stenbocki ette ilmunud, ainult ta otfaesine oli mõtkikum ja aastate kiuste täis kergetid fortse. Ra niingijugune haaw seisid tal otfaesise paremal pool, ulatudes kuni allapoole meelekohta, lai arm, mis mitte ei näidanud olewat terawa sõjariistaga löõdud.

Ta oli nagu fiske põletatud ja juuksedki tema ümber olid samuti kõrbenud. Uga ta näo mehijst ilu see ei kahandanud; ennem weel tõstis ta tema näojoonte energiat, kuna ta filmis peegeldus terme maailm, tagasi hoides seal aga ka asju, mida maailm ei tarwitse nud näha. Keegi ei näinud nende filmade põhja, ei dalekarlaste truufüdamlik meelelihtsus ega diplomaatiliste kaupmeeste teraw pilk. Kes uskus, et ta Gustaw Eriksoni salajamaid mõtteid mõistab, pettus tihti.

Pettusid täna tema saatjadki, kes juba tund aega linna põhjapoolsel äärel tema kõrwal peatusid, kuna tema, alati tegewufel olles, liikumata sadulas istus ja läbi palawa juulipäewa teed mõõda üles wahtis Gesle poole. Tema pidid sealt sadamalinnast täna midagi eriti tähtsat

ootama, kuna ta, kes õõsel waewalt puhkas ja päewal ainuiski minutit kasutamata ei jätnud, oma kärsituse üle walitjes ja, sügawas mõttes olles, aja mõõdumist nagu ei märganudki.

Sõfistades awaldasid ta saatjad tema taga selle üle mõtteid. See kannatlikkus mõis nende arwates ennustada waid midagi õige tähtsat — mõnda teadet Wenemaalt wõi Lübecki abijõudude kohalejõudmist.

Kuid Lübecki häärad ei teadnud wiimaseft midagi; ometi olid nemadki uudishimulikud ja wahtisid nagu temagi oodates Gesle teele.

Nüüd tuskatasid Gustaw Waasa filmalaud waewalt märgatawalt, ja minut hiljem märkas ta teiste pilk eemal tumedat täppi, mis läbi maantee kollase tolnu lähenes. See suurduis pikkamisi ja peagi wõidi näha, et lähenemas oli seekord mitte jugugi aruldane lahtine reisiwanter, raske, hobustest meatud wanter.

Raks naist istusid wantri tagaistmel; üks neist, hallid juuksed kõrwade ümber, wahtis otsekohe päikesekiirtesse, mis ta filmi nähtawasti mitte ei pimestanud, teine, kelle juuksed nagu päikesekiired ta walgel otfaesisel seisid, hoidis filmad maas ja pea nagu meeleldi pisut kõrwale pööratuna.

Nüüd weeres wanter ootawateft ratsanikkudeft mõõda. Uudishimulikult, ometi ilma sügawama huwita, pöörfid mõned neist oma filmad wantris istujaile, kuna teised waikfeli oma juttu edasi weskfid — siis tõmbas Gustaw Waasa ruttu oma tübara peast ja kummardas sügawasti kuni alla oma hobuse lakani.

Uinsa hetkega olid ümberringi kõik pead paljad ja kõigi filmad wuatasid põnewa hämmastufega noorele neurile, keda wäepealik nii ebaharilikult aupakkifult teretas.

Juba oli wanter peatumatult edasi weerenud. Sügawasti punastades oli imeilus neir jellele teretusele tunnalt wastanud ja hetke aega oma sügawuniised filmad ratsaniku näol hoidnud. Siis pööras see oma hobuse ja ratsutas waikides linna tagasi.

Oli selge, et midagi muud ei oodatud. Gustaw Waasa oli mitu tundi tegewufeta olnud, et teretada üht neuit ja temalt wastuteretust saada.

Walgufitrusel jooftis see teade Upsalast läbi; seekord oli see naiste asi, seda asja harjutada ja arwamist ning oletust arwamise ja oletuse külge jatkata. Ometi ei teadnud keegi, kes see ilus mõõras neir olnud ja kuhu ta jäädud. Kuuldi ainult, et wanter waewalt linna puutunud, tema idapoolsel otfal jälle pöörannud ja teed mõõda Wana-Upsala poole weerenud.

Weel warajafel õhtupoolel jõudis ta linna, juft wana kiriku põlise torni kõrwal seisis üks tena maja, kenam kui teised majad tallas, selle

ees peatus ta. Sulased ja tüdrukud seisid oodates värava ees ja mõtsid tulijad vaikima aukartusega vastu. Tütre käewarrelle toetudes tuli Brita Stenbock wanfrist maha ja läks majja.

Kas olid Gustaw Waasa mõistatuslikud silmad ka jüa ulatunud?

Hella hoolega oli siin kõik proua ja preili jaoks walmis seatud, vähemalt ja ruumiliselt kitsamalt, aga mugavamalt, vähem põhjamaiselt. Lihtsamalt, kui seda neile Torpa pattunud. Mõõblid, raskeid, kallid eesriided polnud roojsi töö; kõik nad olid toodud ühest juurest sadamalinna teiselt poolt merd. Kas oli Gustaw Waasa oma sõjamehi sõjatarwetega warustades samasuguse hoolega mõtelnud ka Trollhätta roojsile, kelle ta tema kodust välja kiskunud?

See aed wastas Karinile tõesti paremini kui kare metsikuis, milles ta kord siin, kord seal wiidunud, tosti õõst saadik, mil ta ühes hakkidega oli lennanud üle Göta-Elfi jõe. Ta polnud Gustaw Waasat mitte enam näinud, seijaadik kui ta temale üle wete järele oli hüüdnud: „Oma kaasa, Gustaw Waasa!“ Hobused seisid walmis ja ta isa tõstis ta enese ette sadulasse. Nad ratsutafid õõsel ja leidsid päewal elanikkude juures, kellele nende tulek teada antud, teretulnud wastuwõtu.

Nõnda jõudsid nad metsikult käristatud mägestikku, mis seisab Rootsi ja Norra piiril. Kuid siingi polnud nad julged; igale poole linnaesse oli Daani sõjawäesalkadele käsk antud neid otsida ja Karini pea eest kõrge hind määratud, saadagu ta kätte „elawalt wõi surmalt.“

Üle kõrge mägestiku, mida alles sügaw lumi kattis, pöörfird nad ifka kaugemale põhja. See oli raske tee, mis tihti ifegi mehed ära wafitas. Kuid Karin ei näidanud midagi tundwat raskusest, puudusest ja külmast. Hämmastusega waatasid talumehed tema õrnale, neulikule kujule, mis ilmastiku pahed, puudused ja maakooha kareduse välja kannatas, ja nii mõnigi, kes meeste manitsust polnud kuulnud, kisti kaaja sõnadest Karini suust, wiskas oma põlluriistad wõi käsitöötarbed käest ning rändas Dalekari lia se, kuhu, nagu seda kuulujutt üle maa lai ali kandis, kõik Rootsimaa wabastajad koondusid.

„Ma kutsun teid Gustaw Waasa nimel,“ ütles Karin, ja ta põsed õhetafid.

Siis läksid nad edasi. Kus nad läbi tühjade orgude rändafid ja olid sunnitud ise oma mõteteid mõlgutama, seal oli nende rong kurb ja süng. Nad ei teadnud midagi sellest, mis pärast nende Torpast põgenemist sündinud, ei teadnud midagi Christierni hirmsa käe läbi langenud pimedade abikaasa ja ema saatusest. Alles

kui nad olid üle jõudnud Klara-Elfi, saabus nende juure käfjalg ja tõi neile teate Brita Stenbocki päästmisest, kes laewaga üle Wenerijärwe oli wiidud põhja poole ja seal kufagil warjul oli.

Warijedes kuulis Karin käfjala jutustust, kuidas Gustaw Waasa oma nelja feltjilisega maualuses käigus daanlaste lahkumist oodanud ja wiimaks, kartusest aetuna, surmahädaohtu tähelepanemata, käiku mõõda üle laipade üles roninud ja pörandal lamades kõike kuulanud, mis lossis sündinud.

Kuid temagi pole enesele ojanud pilti ette kujutada sellest, mis pidi sündima. Ta kuulis ainult, et Brita Stenbock ja Gustaw Rosenfinni seoti ja maha jäeti Siis kuulis ta alt kuniuga lahkumise mürinat, kuid ühtlasi langes tõrwikute punane kuma ta näole, tulles lähemale ja lähemale; toores jalg astus rauaga warustatud kingas ta rinnale, seinad hakkasid pragisema ja lammaftaw suits mattis käigud, nii et ta meeletult üles kargas, kas waenlasi weel majas oli wõi mitte, ning saaliukse lahti lüftas.

Waewalt nägi ta läbi suitsu weel altarit ja kaht tema külge seotut; pool minutit hiljem oleks ta mõõk nende sidemed liig hilja katti raunud ja tema käed, Gustaw Roseni poolt toetatuna, Brita Stenbocki liig hilja põlewast majast välja kannud. Põlewad palgid kuffufid nende taga kofku ja üks neist tabas raskesti Gustaw Waasa otjaefist, ometi jõudis ta weel pääftwa ukse juure, mis lossi alla wiis, kus ta määratumast raskusest wafinult oma koormaga teda hirmuga tagasi ootawad dalekarlased eesti leidis ja mineftanult maha kuffus. Seal ootafid nad kärsitult — igawitupikkune näis neile see ootamine olewat — umbwarjawat õõd ja jõudsid nägematult jälle Göta-Elfile, mida mõõda nad üles läksid Wenerijärwele.

Ringetult kuulafid Stenbock ja ta tütar. Nad nutfid ühtlasi õnne- ja walupisaraid. Nende kodu oli maa pealt kadunud; nagu Brita Stenbocki filmrd ei pidanud ka nende filmad Torpat tial enam näha faama.

Kuid mis tähendas Torpa Rootsimaa wabastamise kõrwal? Nüüd oli Rootsimaa nende kodu — Karin leidis selle olewat nagu manitsuse taewast, et nad pidid kuuluma kogu kodumaale, mitte ainult kitsale maalapile, kus ta oma lapsea unistades mõõda saatnud.

Ja mis oli ühe maja häwinemine ema elu kõrwal, mille nad olid arwanud pääftmatult kadumaks ja mille Gustaw Waasa oli pääftnud ise oma elu hädaohtu andes!

Dume puna tõufis wiimaste mõtete puhul neiu põskedele.

Kas mõtles ta sõnadele, mis Trollhätta oli kuulnud:

„See käsi on waba, Gustaw Erikson, ja ta kuulub sellele, kes lasks asja korda saadab.“

„Rootsimaa tulewik tulgu sinu peale, kui see ühe naise pärast kaduma läheb“ — oli Gustaw Waasa wastanud, kui ta paati tagasi kargas.

Kas oli Gustaw Waasa ühe neist asjust täide saanud?

Karini palawad ja külmad põsed ütlesid jah. Mis oli teine asi? Kas mõis Gustaw Waasa sellegi täide wiia?

Ja kui ta selle täide wiis, kui ta tuli ja ütles: See on sündinud, Karin — mis siis?

Siis on tal täielik ja wastumaidlemata õigus palga peale, mis filmad, Karini teised filmad, temale töötanud — käe peale, mida ta oli soovinud.

Miks mitte?

Silmad, millel oli süda kinkida, on kustunud. Uinuiski kiirt pole neist tulnud, nagu käfsjalg Gustaw Roseni jutustanud: huuled pole liikunud, ei ole sõnagi lausunud, kui ta tema järele küsis. Need filmad on kustunud nagu leegid Torpas ja süda on tuhaks muutunud nagu loõsi rused.

Kuid tulepäde hõõgub weel kaua Torpa tuha all, Karin. Kes seal kõrwal seisab, usub, et kõik on surinud ja põlerud, sest torn, mis sealt üle tuiskab, taltjutab warjatud sütt, mis sügawas aimamatult edasi, edasi innitseb. Aga kui torn waitib, kui suits lahkeb ja waitne rahu tagasi tuleb, kui waitne jumiohk taja, taja üle surinud koha lehwib — siis äratab ta uimawa sõe.

Ja edasi rändas Karin oma isa kõrwal ja äratas süsi, mis Rootsimaa tuha all uinujsid, mänitsufega:

„Ma kutsun teid Gustaw Waasa nimel — tema wabastab Rootsimaa!“

Palamus ja külmus lehwisid ta otjaesijelt neid sõnu üteldes üle. Kas oli Gustaw Waasa, kui ta Rootsimaa oli wabastanud, täide saanud ka selle teise, mida Trollhätta kuulnud?

Alles Dalefaria läänes sai Karin emaga kofku. Seal lahkus temast Stenbock ja läks wäe juure, mille Gustaw Erikson kogunud. Palawiku pingutuslega ootas Karin otjuist, mis temale luba annaks meheriideid kanda ja ise mõitlusest osa wõtta. Mure pimedada ema pärast näis talle olewat wähem püha kui see mõte, mida ifegi ta isa kindel tahe ei jaksanud murda. Hädas pööras Stenbock jalamahki Gustaw Waasa poole ja muretšes talt käsu, mille järele Karin pidi oma mõttest loobuma.

Rootsimaa wäepealikuna nõudwat ta, kirjutas Gustaw Waasa, tingimata sõnatuulmist

kõigilt, kes ijamaa kajaks tahawad töötada. Tema täitwat, mis Karin temalt nõudnud, ja nõudwat, ei neiuigi tema tahtmisele allub. Tema soovil pidada, ühes emaga minema Wana-Upsalasse, kus ta neile ühe maja sisse seadnud. Wanter ootawat neid Gefles, täpelt oli neile ärajõidutund, aga ka Upsalasse jõudmise tund ette kirjutatud. Gustaw Waasa mõtted korraldajid kõik, oli see waitte wõi suur asi.

Kui saabusid nad Wana-Upsalasse kiriku kõrwal seiswasse majja. Seal polnud enam midagi korraldada ega muuta; nagu oleks mõni naijekäsi kõik sisse seadnud, kõneles elumaja sisse-lemuses iga asi peeneist maitsest ja hoolest. Ta kõneles weel enamgi, kui kaaluti, et mitte naise, maid mehekäsi see korraldaja oli olnud. Ja see kõik ilmutas tänuilikkust ja lahkuist.

Karin tundis jeda, kui ta õhtu eel mõttlikult wälja õue läks. Rahutult oli ta kogu pärawilõuna mööda saatinud; ta oli onna juures wiibinud ja peaaegu üfjilmiil waadanud teele, mida mööda ta Upsalasse tulnud. Nagu oleks wiimaste kuude ärewus ta närme puudutanud, kohkus ta iga ootamatut liigutust kuuldes, kui üks amanes wõi wäljas mõni wööras hääl tajas. Alles päewa kadumiseega kahanes pikkamisi ta rahutus ja ta sammus läbi maja ümber seiswa aia wälja põllule. Æmestades silmitšes ta kolme kuningakünkast, mis just ta ees seifid, ja küjis ühelt wanalt külalanelikult nende nime ja tähenduse üle seletust. Siis sammus ta üle oma ees seiswa, lilledega ilustatud aaja ning ronis mõtšikledes Odini-künkale, mis oli kesmine kolmest kuningakünkast.

Ulewal lajusid weel mullused punlehed suure graniitrahnu ümber, mille äärele ta istus. See kaljurahu mõis hallil ajal olla täitnud ohwriküli kohuseid, kui künkas weel wabalt ümbruse waatas; wana ruuniplaat all kirikuseinas, millest Karin silmitšedes mööda tulnud, jutustas wõib olla sellest. See oli koht olewiku unustamiseks, mõtetega tagasiruttamiseks minewikku ja edasiruttamiseks tulewikku. Mis oli üfjiku inimese õnn ja walu selles suures wees, mida aastafajad ja aastatuhanded üles keerutajid ja siis jälle enestega kaasa wiifid? Kelle hääl tajas selle kiwi kõrwal, enne kui need hiiglapnuud, mis täna õhtul tema kohal oma latwu üles jirutajid, oma noori juuri hakkajid maasse ajama? Kes teab aastatuhandete, aastafadandete järele weel midagi neist, kes nüüd siin istub ja wälja waatab maailma, nagu saaks ta selle tegewu seft aru? Glu pole loodud rõõmuks ega walikuks, ta on loodud kohuse täitumiseks, et ta saadaks kasu teistele ja teeks head teistele ka seal, kus waja on wõidelda ja waja on iseennast wõita.

Aleksis Kreisberg,

ajakirja „Kodu“ toimetaja saab 22. septembril s. a. 50 aastat wanaks. Tema on omal ajal olnud „Päewalehe“ ja „Wirulase“ toimetuse liige ning toimetab nüüd juba kümnendat aastat „Kodu“, mille ta on osanud tõsta väga loetawaks ajakirjaks. Soowime lugupeetud ametiwennale tema aupäewal südamest õnne, terwist ja pikka iga. Olgu ta edespidised päewad päikseküllased ja kaunid.

Tasakesi ütlesid Karini huuled wiimseid sõnu oma ette. Oli juba hiline õhtu, aga päike seisis alles horisondi peal. Peaaegu ristloodis heitis ta oma kummaliselt roheline, Põhjala melankoolse hilispäitese walguse walfesse orgu, mille elanikud juba puhkama heitnud, sest et hommik neid juba mõne tunni wärski jälle tööle kutus. Kummaliselt walfelt ja raskemeelselt istus ta seal magawa maailma kohal, mida weel hete päike walgustas. Üle muistendawa määna metsa färasid taugel Upsala doomi kuldkauld ja heitisid oma wastuhelki Karini mõttelwatesse filmadesse.

„Millele sa mõtled, Trollhätta roos?“ küsis äkki hääl tema taga.

Ta lähwas äkki plästi ja seisus Gustaw Eriksoni ees. Ta oli teda waewalt näinud tosti õhtust faadil, mil ta tema oli Dorpa maa-aluse käigu läbi päästunud ja enese wiimisel hetkel ta tugewate käte wabastanud. Seisfaadil oli faadil nende õjad wabestanud; jama käigu läbi oli Gustaw Erikson tema päästnud, teda minestamult ja wastupanemata oma käitel sealt wälja lüües.

Weel palju enam oli ta teinud — neiu äkki puuastaw nägu ütles mälja, et kõik õhtulsi selgesti ta teadmuses artas, ja ometi seisus ta liitumata nagu tookord Trollhätta juures, kui Gustaw Eriksoni käsi ta uppumise hädahüsti oli päästnud.

Karini filmad wiibisid rahutult põletishäwal, mis Gustaw Eriksoni otsaesiselt üle jooksis, ja tema kõrgel mehifel kujuk, kuid ta suu ei suutnud sõnakestki lausuda, ja Gustaw Eriksoni kulnud läpsid kipra nagu tookordki; rõõmus ilme, mis ta näol esimese küsimuse puhul wiibinud, kadus, ja muutunud, faredamal ja ometi mitte enam nii kindlal toonil jatkas ta:

„Kas ma tänagi pole tänuväärne, Karin? Kas pole ma ka seekord jeda-kätt ära teeninud?“

Neiu mõistis teda walesti. Ta huuled walfesid; waewalt kuuldawalt logeles ta:

„Kootsimaa ei ole weel wabal“

„Sul on õigus, siis pead vähemalt sinu jeda olema!“

Gustaw Erikson ütles jeda wärisewa häälega, ütlemata kindlalt ja mõitles mõimsalt oma kulmututjatulega. Siis jatkas ta:

„Sa manitses mind, et kes oma elu wabaduse eest kaalule panes, see ei tohi tasu nõuda; et kes ühe rahwa wabaduse eest mõitles, see ei tohi ühiku inimese wabadust hädahüsti wiia. Mina annan sulle su sõna tagasi, Karin Stenbock, kas Kootsimaa saab wabaks wõi ei. Sõnad on sulgergeteks muutunud, seisfaadil kui Daani Christian Torpas wiibis. Ela hästi!“

Enne kui neiu jõudis wastata, oli Gustaw Erikson temale selja pööranud ja alla Odini künka jalale jõudnud. Ta kargas oma all ootawa hobuse turjale ja kihutas teed mööda Upsala poole tagasi.

Karin seisus furnufahwatult ja waatas-talle järele; hobune kargles Gustaw Eriksoni all; ratsaniku laskutamata ärewus kõnetes selgesti hobuse walufateist liigutustest.

Seekord oli wahene nende wahel juba liig suur, kui Karin walituse enese üle jälle tagasi sai ja wärisewa suuga hüüdis „Gustaw Waasa“ Lahtuja ei tulnud jeda enam.

Nimetu ahastus waldas Karini; magawa maailm ja päike keerlesid ta filmade ees.

„Sõnad on sulgergeteks muutunud, seisfaadil kui Daani Christian Torpas wiibis,“ sohistas ta ja wanus mõne sammuga tagasi. Siis lahkus temast äkki kõik jõud; kätega ettepoole toledes langes ta wana õhwrifiwi ette maha.

Karin istus järgmisel päewal jälle ülewal, kuid Gustaw Waasa ei tulnud tagasi. Päew päewa järele istus ta samal kohal Odini tiwil ja waltis suuril filmil eemale Upsala poole. Ta kuulatas puude lohinat oma kohal; nagu aasta algas päew ja nagu aasta mööbuis ta. Wäljast maailmalt ei tunginud vähematti kuulduft sinu illes; ta ei igatsenudki tema järele. Ta korraldas oma maailma südames, ja lehes, mis suwinärbinult puude kõrgeist ladumist alla õhwrifiwile langesid, attasid teda. (Järgneb).

Dshungli ääres.

India kirjanik Dhan Gopal Mukerdschi.

1

Hiline õhtupäike paistis põigiti meie talule, kui ma kaksiti istusin müüril, mis dshungli watas seisis. Selja toetasin ma vastu kõwa majaseina ja paljaid jalgu kõlgutasin ma maja wilus warjus. Wiitfin aega sellega, et katusest oma kohal õlekõrsi wälja kiskusin. Oli mul neid peo täis, siis katususin neid alla mõnele kitsesele wõi lehmale, kes seal lüpsmist ootasid, ninale wifata.

Utti wäljus mu ema majast oma sawist lüpsifutega. Külalt tulew naine, kes teda harilikult aitas, oli haige, nii et mu ema kõik pidi üfipäini talitama. Minu isa ja ta kaks päemilist olid alles põllul, ja mina, wäike, hellitatud poiss, rõõmustasin, et mind keegi ei wajanud. Minu ema oli paljust tööst higine ja wäsinud, ja mind nähes hüüdis ta:

„Jäta juba, sina ahwinägu ja emasüdame kuiwatajal Kas meil wihmaajal veel wähe auke katuses on, et sinna weejumalale veel pead auke juure tegema, kust kaudu ta meid meie woodites wõib uputada?“

Ma naersin, lastusin täielikku laiskusse ja leppisin aimult sellega, et filmad lastfin käia üle õue, üle lautade teisel pool ja üle jõe läikiva peegli, sinna, kus kolmsada küünart kaugel teisel pool kalbal dshungli roheline wall müüride kaupa üles põhjapoolle siirdus. See oli kiikum müür, ja mina istusin talle küllalt nii lähedal, et wõisin näha tema lehti päikese käes kirendawat ja nagu hõõguwaid süsi pannil punakalt sirawat; muudkui nende hõõg oli minu silmis roheline, ja see oli veel humitawam.

Mina armastasin dshunglit! Tema oli mulle olnud õige kardetaw mänguplats täis saladusi ja õudu, niikaugele kui mälestus tagasti ulatas. Müüb näis ta tuikawat hirmsast ja ometi täiesti saladuslikust elust. Igas warjus, igas walguseplekis peitus arewuse võimalus, ja kui noor ma olingi, ma olin juba ometi eram tunud jeda. Mul oli — kui kuigi alles tume — aimdus tarkusest ja seadusest, mis walitsewad metsa maailmas. Juba teadsin ma rohkem loomadest kui taimestest ja ifegi mu kõige warajasemad mälestused olid pärit dshunglijst.

Meie maja seisis kõige kaugemal külast, mis pikuti jõe äärt mööda asetatud, ja jõgi oli siin kohal umbes sada küünart lai ning neli

sülda sügaw. Meie ja me lähema naabri wahel lõunas oli peaaegu pool miili maad. Kui dshungli rahwas külla läksid — ja kuival ajal, mis müüb käes oli, sündis see tihti — siis oli meie maja esinene, mida nad külastasid.

Kuudas juba ütlesin, algas dshungel meist põhjapool ja järgnes jõe, mis umbes kaks miili meie majast ülewal pool hargnes. Loomad tulid harilikult põhja poolt, läksid madalatest koha-dest läbi, enne kui weed koondusid ainfaas jõesängiks, ja lõuna kallast mööda edasi meie majast mööda külla. Selleparast olid igamehe filmad malwjad ülespoole. Saagile minejad tarwitafid aloti jeda teed, sest et peajõgi läbiminekuts liig sügaw ja kiire jookstuga oli, ja kuna meie maaosas krodudille ei olnud, siis kajutasid külainimesed jõe kalastamijeks.

Tihti sündis meid õõsel mõni ebaharilik heli akna juure ruttama. Ma kükitasin maha ja ootasin. Kuulatasin terawasti, kas tiiger möödub. Rogu küla oli täis põnewust, kui see heli lähenes. Wiimaks kuuljine pikka, hirmsat ja ilusat kisa, ja igauks teadis, et see tiigri nälgakisa oli.

Ühes selle kisaga tuli läbi lahtise akna üle õue seiswast laudast kummaline lõhn. Weifed olid õõks kindlasje paika asetatud, aga lähenevat kisa kuuldes, mis ifegi wõlwitud hoonest wõis läbi tungida, tõusis loomadest ühes higiga

Suplemas.

hirmuhais ning tungis lauda õhukestest seintest läbi hälja. See hais oli hoopis erinev igast teisest haisust, mis loom muidu välja aurab.

Varsti tungis veel kangeim hais õhuist läbi. Läbi akna raudvõrede tuli kibedam ja teravam hais. Lühidalt, tuul puhus sumast, kust tiiger läheneb, ja mõni minut hiljem, kui kuu tõusis, seisis üks mustendav keha urisedes ja rõhvides minu akna ees. Kuna ta edasi ja tagasi kõndis, waatasid ta filmad mõnikord rohkesti, mõnikord tulipunašelt vöšse. Ta mõistis aga, et ta mulle majas ei saanud kallale kippuda; sellepärast lahkus ta ja ühes temaga lahkus ta hais, mida tuul küla poole edasi kandis. See kordus öö öö järele kuiwal ajal, mil metsloomad, keda jänu ja nälg pehast välja ajanud, inimeste elamutele lähenešid.

Kui ma tol erilikul pärastlõunal, millega see lugu hakkab, rahulikult päikeše käes istusin, siis aimasin ma waewalt, et veel samal ööl, wiimastel ja kõige hirmsamal ööl, mis ma seal elasin, õshunglielanikud meid reašti pidid külastama. Mäletan ettekujutust, et meie õised kistategijad nüüd waršti ešfitamišti leiawad wihmaajašti.

Kuiw aeg oli tõesti lõpule jõudmas; tema lõpp oli lähemal kui ma olin aimanud. Kui päew lõppema hakkas, muutus õht paksuks ja raskeks, ja ülevalt jõe poolt tulew kummaliselt trummeldaw toon katkestas meie õhtuõõgi. Inimesed, keda loodus alaliselt ahwardab, on erkšad kohinaid ja kahinaid kuulma. Minu isa pööras kohe pead ja ütles:

„Kuulake! See on kõu! Wihmaaeg wiibib meie kohal.“

Meie mõlemad päewilised panid oma kausid pooleli sõõbud riisiga käest ja jookšid koju. Meie ümbruses ei tule äike kunagi pikkamišti, waid ta tuleb alati äkki. Mäletan, et ta mõnikord kui mušt nõejõgi üle taewa jookšeb ja oma leekiwat keelt näitab. Nii oli lugu ka sel ööl. Warajase aastaaja kohta oli ta eriti raske kõu, aga meil polnud aimugi selläšt, mis meile mõni päew hiljem pidi juhtuma.

Kui wihmašadu pifut vähemaks jäi, awašime aknad, et saada märšket õhku. Siis elas öö paljudešti walgušetäppidešti, need olid äikešti kartwate ja sellepärast elamute lähedusšti otšiwate metsloomade filmad. Me teadšime, et meid piirasišid suured elajad, pantrid ja hundid; sešti vähemate elajate filmad ei olešti nii pimedal ööl jaksanud sedarwõrd walgušti tagašti heita, ei nad oleštid wõinud nähtawale tulla.

Muidugi hakkasišid nüüd ka lehmad ammuma. Wäga suures hädaohus jääb inimene igakord wait. Rasktemata olete juba kuulnud, et inimene weel hirmus kangeški jääb; aga kui loomad ehmatawad ja kardawad, siis hakkawad nad hu-

uma ja ammuma. Loodus teeb loomad jutu kaks, inimesed aga keeletuks.

Torm mõõdus kummalise kšsaga kirdesše. Keegi ei teadnud, mis see tähendas. Šärqnišel päewal jookšin ma alla külla kuulama, mis šündinud. Selgus, et keegi eit, kes kõigile oma kurjusešti tuttaw, minijaga oli tälli sattunud ja enne äikešti majast wihašelt lahkunud. Ta ei tulnud tagašti, aga õõštel otšis üks tiiger warju maja juures ja ärritatud külaelanikud jutustasišid mulle, et loom hommikul eite haisitud, temast kinni kahmanud ja ta kaša wedanud. Kõik olid ehmatusešti kanged. Mitu päewa kuulšid küllarahwas kaugešti wirisemišti, millešti mõned kahjurõõmšalt tähendasid, et see kadunud ämma wiriu olla, kes enam tiigri juures ei tahtnud olla ja appi kutsus. See uudis lewines kulutulena, ja ijegi weel praegu on see seal otše wanafonališti, et ämmad ei tohi tälli norida muridu wiib tiiger nad metsa.

Kolm päewa hiljem, umbes juuliku lõpul, kuna päew päewa järele wihma šadas, suurenes hädaldamine, ja mõnikord kestis see tuudide šaupa.

Kuid see polnud kõik. Ühel pärastlõunal, mitte wäga hilja, nähti mitut kummališti olemušti külast mõõdumat. Kui ma neid ešimešti korda nägin, arwašin ma neid kaugeštes rändawateks mägedeks. Kuid waršti selgus, et nad olid metsšitiud elewandid, kes wäštu taewast ja metsa muštalt filma paistšid ja pikuti jõe äärt mõõda läšsid. Enešest ei olnud seal midagi imeštada. Olime neid waremgi näinud külast mõõdumat, kuid siis polnud nad seda kunagi nii awalikulšti teinud.

Samal ööl juhtus weel midagi, mis weel kummališem oli. Waršti pärast elewantide mõõdumišti tulid kaks märga ja kohkunud pantrit ning jäid otše meie maja ette seisma, nii et ükski inimene enam välja ei pääšnud. Nad lahkušid sealt alles walgel hommikul. See on otše wastand sellešti, mis tiiger ja pantrid harilikult teewad. Harilikult tulewad nad pimedas ja lahkuwadki pimedas.

Umbes kell seitše lõppes wiim wiimaks; kui kõik walgušes šaras, nähti üht tiigrit läbi küla lonkiwat, nagu kuuluts küla temale. Ta urišes nii, et inimesed karja koju ajasišid, ukšed lukustasišid ja koju jäid. Sellepärast tapeti üks mees. Oli tõesti kummaline, et tiiger wara hommikul tuli ja küla keškel, kus enam kui wiiskümmend perekonda elas, mehe tappiš.

Waršti pärast ta lahkumišti pidas fõgu küla koošolekut. Ei jõutud otšufele, mis tõugu see tiiger oieti oli. Aga kõik arwašid, et ta pole peen loom, kuna mõištilikul tiigril sellised kum-

malised harjumused puuduvad. Harilikult pa-
newad nad enne kella kuut hommikul plehku.

Kui suur oli samal õhtul — päite oli mae-
walt walfjelt looja läinud ja walfus waldas
kõiki — meie ehmatas, kui tiigrit nägime uuesti
külla tulewat! Aga seeford oli kõik ette walmis-
tud. Nad olid meie majja kogunud, kuna see
esimene maja oli, kust tiiger külla minnes pidi
mööduma. Ühes seisis kaks kümme meest, pi-
igid käes, ja walmis talle kallale minema. Nad
ootasid, kuni ta lähemale ja lähemale tuli ja
kuni tema ja maja wahel ainult weel kaks küm-
mend küünart maad oli.

Ta tuli nagu oleks päewawalgus mõni tõe-
wik, mis tema auku põlema süüdatud. Mina
nägin teda, wõisin isegi ta naha wärwi näha,
kui ta lähenes, ehk küll õhtu wäga ruttu algas.
Inimesed, kes tiigrit mõne loomaaria puuris
näinud, tõendawad, et ta on musta ja kollase
jooneline; aga täiel päewawalgul ja wäljas,
kus valgus mängib, on ta nahal igal keliaajal
ise nagu. Müüd kattis kummaliselt punane sira
ta keha. Ta nägi täpselt sama purpurifarma
wälja kui õhtuõht, ja kui wärwid pimedas kofku
sulasid, näis ta ford olewat purpurpunane, ford
üksna must.

Zahakfin siin kohal ütelda, et kitselaut, leh-
malaut ja maja, milles elasime, ühes seisis.
Ünemüür oli umbes üheksa jalga kõrge. Duel
oli kaks üksteise wastas seiswat wärawat, üks
kitsede ja weiste jaoks, teine inimeste jaoks.
Kui tiiger juba üksna lähedal oli, awati üe-
wärawad kahelt poolt ja ootawad mehesalgad
jagunesid kahets, kümme meest läksid ühest ja
kümme teist wärawast wälja. Kõike seda waa-
tasin ma teise korra aknast. Hetkel, mil tiiger
mehi põhjapoolisel majaküljel nägi, möirgas ta
ja walmistas hüppele. Kuibagiwiiši awalbas
see meestele kummalist mõju: nad wiskasid rel-
wad käest ja jooksid üe. Ünneis wõttis üks
neist sedawõrd aega, et wärawa oma järel lu-
kustas.

Tiiger jooksis ümber maja ja sattus teise
kümme mehe peale, kes küll wastu panid, aga
sedawõrd üllatatud olid teda nii ruttu oma ees
nähes, et nad temale kallale ei kippunud. Seal
seisis kümme meest, hambuni relwastatud, tiigri
ees, aga midagi ei sündinud! Nad seisis nagu
juurdunult ja ootasid silmanähtawalt, et teine
falf nendega kallalekippumiseks ühineks.

Siis tuli majast käst sisse tulla ja wäraw lu-
kustada.

Res wõib aga tiigrile selga pöörda ja ma-
jasse põgene da, ilma et ta tapetaks? Mis me-
hed wiimaks tegid, oli wäga kummaline. Nad
taganesid pikkamisi, peaaegu nii, nagu oleksid
nad uhessefukorras, jõudsid üe, lukustasid wä-

rawa ja tormasid majja. Nende filmad wiibisid
niifaua tiigril, kuni wäraw nende wahel jäi.
Miks nad nii talitasid, seda seletan teises kohas.

Waewalt olid nad majja jõudnud, kui ti-
ger üheksa jalga kõrgeft üemüüri üle üe hü-
pas. Wõisime teda ülewalt ües ringi käimas
näha. Kitsed hakkasid oma lautades mõkitama,
weised ammuma. Akki kuulsiime hirmjat kisa:
weiselauda üks löödi sisse ja kukkus mürtfudes
maha. Tiiger oli ta ainfa kähahoobiga purus-
tanud. Ehmunud kari jooksis üe. Järgnes
õudne werefuplus. Keegi ei julenud wälja minna
ja tiigrit takistada katsuda. Oli weel õnn, et
pimedu: sel tumil juba nii suur oli, et me
seda koledat sündmust ei saanud näha.

Järgmisel päewal peeti nõu, mis teha. Minu
isa ütles:

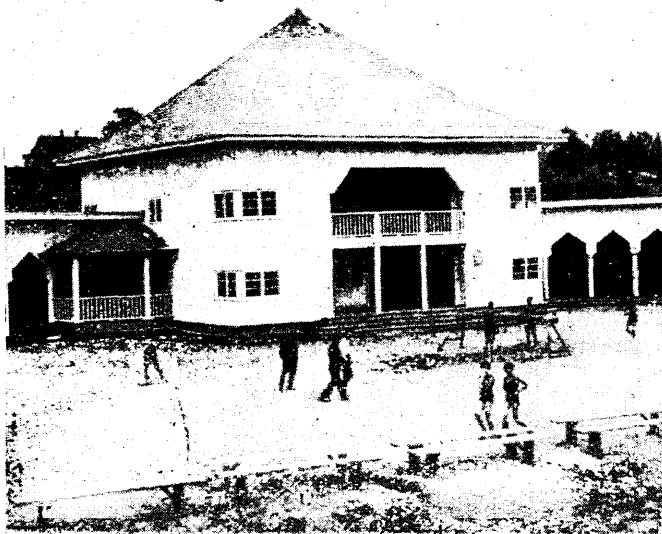
„Kuna meil tuleriistade pidamine keelatud
on, wõime ainult üht teha! Kas keegi nägi,
kust kohast tiiger üle üemüüri hüppas?“

Seda oli muidugi ferge kindlaks teha. Tiigri
jalajäljed tunnistasid seda, ja ehk see küll pais-
tab olewat üllataw, oneti on see tõsiasi, et ti-
ger lahkudes täpselt samast kohast üle müüri
wälja hüppas, kust ta enne oli sisse hüpanud.
Tiiger läheb alati nõnda wälja, kuidas ta sisse
tuleb, sest et ta tee kindluse on ära proowinud.
Tema oli kõik meie kuus lehma ära tapnud, ja
kogu päew tilitasid meie maja raisakullid, kes
endid eemale peletada ei lastnud. Neid tuli
nagu wihma taewast maha.

Õhtu eel pekkis minu isa pifa bambusridwa
wäljaspoole üemüüri maasse, ja nimelt just
sinna kohta, kuhu tiiger õösel oli wälja hüpa-
nud. Siis pisteti poolteistjalga pikk raud okas
bambusridwa otfa. Ühes selle metalltükiga ula-
tas bambusritw umbes üheksa jalga maast
wälja. Meie kõik ootasime, et tiiger täpselt sa-
malt kohalt üest wälja hüppab, ja et ta okfa
otfa kukub ja õö jooksul pikkamisi — kuna okas
ta kehast läbi on puurinud — maha maapin-
nale wajub.

Sel õöl ei tulnud ta mitte warakult. Ur-
watawasti polnud ta, eelmise õö õgimisele waa-
dates, mitte wäga nälgjane. Kuna me teda taht-
sime püüda ja tappa, siis olid weisefekhad maha
lamama jäetud, niipalju kui raisakullid neist
päewal olid üle jätanud.

Urwata kella üheksa paifu õhtul oli wäljas-
pool maja kuulda nagu haukumist. See oli ti-
ger! Kuna ta wäga nälgjane ei olnud, siis ei
mõiranud ta ka oma suurrt nälgamõiret; ta tea-
dis ju, et ta midagi eest leidis, ja haukus ai-
nult sellepärast, et wähemad murdjad tema lä-
hedale ei tuleks. Harilikult jälgivad shaakalid
tiigrit, et tema poolt ülejäänud toiduosa omale
saada.

Tartu uus ujula.

Siina vähemagi viivitufeta ja raskufeta hüppas tiiger jälle üle müüri meie õue. Hüppates riivas ta bambusritwa ja pani selle wäri-fedes liikuma. Kuna kuu ei paistnud, siis ei saanud me näha, mis edasi sündis, aga wahetewahel wälkus kahe leegi wälk, tema silmade wälk, meie poole, kuna ta õues ringi lonkis.

Minu isa ütles:

„Kui me endid ei kaitse, murrab see tiiger kogu me küla maha. Peame midagi tegema, et ta kartma hakkab!“

Umbez tosin mehi külast, kes meile olid õõbima tulnud, küsisid:

„Mis mõikfime küll teha?“

Minu isa wastas:

„Noh, meie ei wõi teda lasta seda teha, mis ta tahab. Just siis ei hakka ta kunagi kartma. Meie peame temale sellise hirmu peale ajama, et ta ettewaatamatult üle müüri hüppab ja meie ora otja satub. Kõik muu järgneb iseenesest.“

Reegi talunik waidles:

„Sellest pole ma warem midagi kuulnud. Kas tead siis, kuidas tiigrit nii saab ehmatada, et ta hüppab?“

Minu isa wastas:

„Küll me ikka abinõu leiame; sest wastasel puhul kaob ta terwelt. Meie peame tegema, et...“

Mu isa ei lõpetanud oma ütlust. Tiiger lähenes kitselaudale. Oli kuulda, kuidas ta ennast wastu laudaust nihkis. See oli, nagu oleks mõõka siidirätikul teritatud. Kitsed, kes seni hirmust lummad olnud, mõkitasid nüüd surmahirmus. Mina kispidasin:

„Meie kitsed panewad plehku!“

Ja oli mitu küünart lõwendit wõtnud, sellele wõid peale määrinud ja ta siis koftu rullinud. Nüüd süütas ta rulli põlema. Samal hetkel kuuljime, et tiiger kitselauda otse kápaga sisse löi. Üks kulkus kolinal maha. Silmapill wistas isa wana põlewa riiderulli alla õue. Kulkudes mitte kustudes, weeres rull edasi; leegid lewinesid ja lakkusid maapinda, nagu wälk pilwesid latub. Hirnsa kisaga pööras tiiger. Hirnsa hette seisis ta ja wahtis leekidesse. Jäl ei unusta ma wäriwemat murdjat. Kui leegid tõusid, näis tiiger kahekorbsjeks kaswawat. Siis kargas ta nagu wälk mustast pilwest ja oli pimedusse kadunud. Tontlik walgustus näitas meile ainult weel, et kohkunud kitsed laudaust wälja jooksid. Nende mõkitamine oli otse formulukustam. Kõik oli ainus wirrwarr.

Uga kisale järgnes tiigri mõirgamine ja kõik jäid wait. Kõwemini tungisid leegid rullist wälja ja uuesti tuli tiiger nähtawale. Tuli tõusis ja uuesti kargas tiiger pimedusse.

Meie ootasime teadmatuses. Sekundid kaswasid minutiteks, minutid näisid sirguwat aastateks. Kuid ikka weel ei kuulnud me hüppamist teisel pool õuemüüri. Leegid hakkand koftu langema, walgufering jäi vähemaks ja vähemaks. Sellest me kaugemale näha ei saanud. Me ei teadnud, kas tiiger kargas wastu afent ja meie majja tungib wõi kipub ta kitsede kallale, kes õuemurka koondusid. Kõik wäriwesisid, ja weel praegu mäletan ma, kuidas mu hambad lögisesid.

Ikki käristati õõõudse walukisaga puruks, ja me tundsin, kuidas wäljas õhku piitfutati. See oli bambuseritw, mis siia ja sinna wanus, kui tiiger täie raskusega temale kulkus. Urwatawasti oli ta üle müüri hüpanud ja wangi jattunud. Tema kohutawat kisa saatis ta saba piitutamise ja bambuseridwa õõõjumine.

Minu isa ütles:

„Nüüd on ta päästmatult piigi otjas kinni ja me wõime rahulikult magada. Hommikul wara läheme wälja ja purustame ta pealu.“

Nii siis heitjime kõik magama, kuid aegajalt ekfitas meid meie unes surewa murdja õõõne wirin. Ammu enne päikese tõusu olime kõik jälle jalul.

Enne kui Indias päew algab, jääb kõik rahulikult. Isegi tiiger oli, näis meile, wäriwemise lõpetanud. Hõbedane sofin jooksis üle maa, wõrreldaw kuupastega. Uga korruga tek-

küsid tosti hõbetoonist wormid ja ruumid ning ilmutasid puude ja kivide kujusid. Linnud hakkasid siristama.

Joostes majast välja, nägime tiigrit, bambuseritw kehast läbi, maas lamawat. Leidšime ta mereoigust, aga veel elusana. Kummaline tõsiasi on, et lihafööjad loomad veel kaua merd jookšewad, enne kui surewad, kuna taimefööjad ruttu surewad. Tõine kivihaanrid, et tiigrit piinast päästa. Iša ütles, see olla halastuseteq.

Õtše samal hetkel kuulšime eemal hulumišt, ja kui me õuwarawad awašime ning välja läššime, nägime šhaakaleid ja antiloope mööda ruttawat. Peale nende nägime veel teišt murdjaid metsališt jõe äärt mööda alla poole ruttawat. Seal olid ahwe, kes puuladmus mingi šugust hoiatust kuulnud, ka orawaid, nende puukaasläši, šis kari metsikuid pühwleid, kes olid einet mõttes signaali šaanud, ja tundlitud mušhišnaawad, mošhušantiloobid. Wiimafed armastawad üštšildust, ja kui neid teište loomade hulgas nähakše, šis kuulutab šee ette ahwardawat ja kiiret õnnetust.

Linnud tuli parwes ja lendasid mööda. Šulumine kaswas wahetpidumata. Šee tuli nähatawasti maštššunast ja mina jookšin oma wanemate ees läbi õue teišele poole välja.

Mis šee oli, mis põhja pool paštšis nii kummališena? Šeekord karššin ma šowasti — nägin ju midagi, mis välja nägi nagu määratu walge dšhungel ja meie poole liitus. Iša ja ema jookšid minu kannul ja ma kuulšin iša ütlemat:

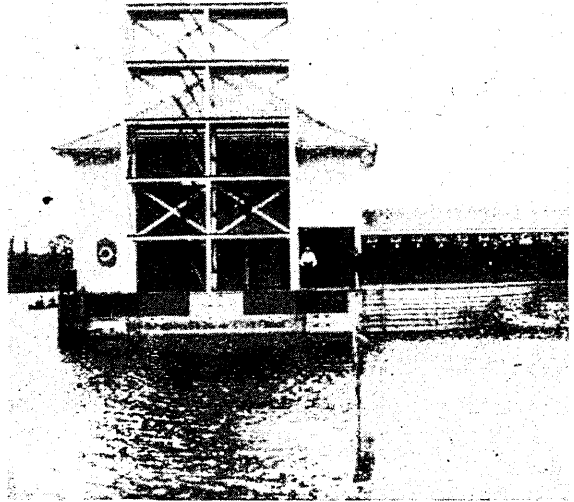
„Uputus!“

Šee oli uputus! Kiiresti lähemen weši hakkas huluma ja karjuma nagu tuhat haawatut tiigrit karjuwad.

Me šoiš olime ehmatušešt nagu uimafed, olime ju hšštešt ärewušešt wäšunud ja pealegi tabas šee šündmus meid täiešt ootamatult. Keegi polnud wähematki märki aimanud ja meie ümbrus polnud, kuigi ta oli madalik, juba šada aastat enam šellišt katastroofi läbi elanud. Kui meil ei oleks niipalju tegemišt olnud tiigriaga, me oleššime išeäralikku wirišemišt, mis šaugelt meie kõrwu kajas, ennem tähele pannud.

Ükšti tungis šuur walge edaši woolaw weemüür meie peale ja uhtus enefega šoiš kaasa. Me jookšime üles maja teišele korrale ja waatlešime rõhutult oma wäikeše talu huffumist. Wäljaarawatud elumaja, olid šoiš meie kõrwalhooned ja karjalaudad ning õuemüürid maa pealt ära pühitud. Majas, mis kwišdest ehitatud, olime mahajäetud nagu wäikešel šaarel, mille ümber weši kurišes, kohišes ja loštus.

Waewalt oli weši meieni jõudnud, kui loomad juba majja hakkasid tungima.

Tartu ujula hüppetorn.

Maod roowasid kuštški ja tõmbusid mõnda murka rōngasše, ei kedagi puutudes, ei kellegi poolt puudutatud. Katušel nägime rahulikult istuwat metswaušid ja dšhungli poole kuulatawat. Uga šealt polnud midagi kuulda. Meie šoiš olime wette kadunud.

Peaaegu kogu meie küla wiis weši kaasa, wäljaarawatud neli perekonda. Neil olid kwišmajad nagu meilgi. Teišeš aga, kelle majad telliškwišdest ja olešt katušešt, kaotasid šoiš oma waranduse ja oleššid peaaegu elugi kaotanud oma kraami weešt päästa katšudes.

Šiljem leiššime, et umbes kakššümmend miili meišt ülewalpool kaks wäikešt oja ühe jõešaare, mis ošalt tammiks oli, olid läbi murdunud. Kaebehäl, mida olime kuulnud, tuli weešt, mis halastamatult šaart šoiš ja enefele jōkke teed tegi. Kui šaar šōššud, muutusid jōed aiššafš metsiškufš meekogušš, mille pealetungile ütški aši ei jõudnud wastu panna.

Šärašt uputust haigestus mu ema. Ša jäi itka haigemaks, ja me ei hoolinud enam loomadest, kes jälle dšhungli poole tagašt ruttasid, nišpea kui weši alanes. Šiis šuri minu ema, ja minu elu muutus täielikult.

Polnud enam mõtet maja pidada, mis me warandusešt aiššana oli järele jäänud. Nagu ma juba šeletašin, wiis uputus šoiš kaasa, išegi maa, mida me olime harinud. Meile ei jäänud muud nõu kui maja ära müüa ja mõnda teišt tööala otsida.

Minu isa, kes alati waitim mees olnud, rääkis ema suremast jaandit ainult meel harma, aga tema ja minu wahel walitjes suure armastus ja üksmeel. Tema oli suur ja kandis sõjamees-teklassi täishabet, sest ta oli tõesti sõjamees-klaslist pärit. Ta oli olnud radshput ja minu emaga abiellunud wäljaspool oma klassi ehk kasti, ja see tähendab Indias harilikult, et mees ennem oma sugulastest loobub ja mujal omale kodu asutab. Sellepärast lahkus mu isa oma sünnipaigast ja tuli siia wäikesse külla, mida ma celpool olen kirjeldanud, põllumeheks.

Uga wana sõjameheweri oli temas wõimas, ja kui mu ema suri ja teda majas enam ükski asi ei pidanud, awaldas see temale mõju ja ta leidis omale loomuliku pääsetee jahipidamisest. See andis meile eluülepidamist. Sest igal ajal oli meil wõimalus turgu leida metsloomade nahkadele. Me elasime radshat Baratvani pro-wintsis. Wabelkauplejad kuminglikust pealinnast Tomra Burmisti wõtsid meilt kõik vastu, mis neile linna müügile wiisime.

Enne kui ma hakkas kirjeldama seiklusi, mis mulle mu uues elukutjes juhtus, pean ma weel kirjeldama midagi, mis juht enne seda juhtus, kui wood meile peale tungisid.

Loomade hulgas, kes uputuse eest põgenesid, tuli alla meie külla ka kari metselwante. Need olid hirnu pärast kui meeletud, sest et weji neile miil miil järele järgnes. Kui mõelda, et elewant oma kohnatuse tagajärjel sama kergesti wõib uppuda kui pisike sipelgas, kui aga weji nii sügaw on, siis ei üllata nende hirnu juure uputuse puhul kedagi.

Suhuslikult wiibisin ma külas, kui elewantidari sinna kallale kippus. Üks teine poisj ro-nis ühe minuga puu otsa, et mööduwate elewantide eest pääseda ja neid waadelda. Nad tormasid külla, jooksid mööda ja pritsisid muda üles kuni puuladwani. Oksad, millest kinni hoidsime, wärisesid nende sammude müdina all. Naised kriiskasid ja kiskusid lapsed läweli tupa, ilma et oleksid teadnud, kus warju leida. Sest üttide seinad jassamad elewantidele maewalt vastu panna, kui nad hirmus nende vastu pörkasid.

Äkki nägime, et üks esimestest elewantidest jooksul pööras ja teisi peksma hakkas. Ta kippus neile kihmadega kallale ja piitsutas neid oma lotiga nii ägedasti, et ta wiimaks kogu karja suutis mõislikuks teha. Külla jõudes läksid nad rahulikult sammudes. Kunagi polnud ma üllatawamat asja näinud.

„Waata ometi!“ hüüdis mu seltsiline. „Tol suurel elewandil on märk otja eest!“

Ma kumardasin puu seest ette poole, et

neid paremini näha, ja tõesti, sel elewandil, kes enese oli teiste juhiks teinud, seisid otja-efisel põletatud märk.

Et nüüd jälle meie esimestele kogemustele jahielus tagasi tulla siis polnud see mitte just õnn, mida meie olime oodanud, ja tühi elu oli kõik, mida dshungel meile näis pakkumat. Kui jahiti pidama hakkasime, läksime ijaga igal hominikul jöest läbi. Uga kui me olime oma maja ära müünud, siis ehitasime enestele teisele jöekaldale metja äärde bambushüti ja seadsime oma elu seal koduselt sisse. Samuti ehitasime omale jöest üleminekuks wäikesse parwe.

Nii kalastasime päew päewa, kuu kuu kõrwal ja elasime riisist ning aiawiljast, mida teiselt poolt jöge külast ostsime, ja dshungli puuwiljast. Kunagi ei tapnud me söögi pärast. See oli üks esimestest õpetustest, mis metsafoolis õppisin.

Meie riietus oli seal soojas klimas lihtne. Lõuendit, mis peaaegu sama wastupidaw kui nahk, aga palju kergem on, tarwitasime kuueks ja turbaniks. Minu isal oli ka pikk roheline ürp, mida ta wahetewahel kandis.

Dshunglil on tundide ja aastaagade järele mitmesugune iseloom. Kemadel pole dshungel selline kui talmel ja suwel.

Wihmaajal wiibisime wäga palju hütis, kuid õseti polnud see mitte ükski meie jaoks. Kui ahwid meie asukohta olid wälja uuuskimud, olid nad waimustatud ja asusid õksel meie juure. Sõpmatuil wihmapäewil polnud neil puuladwus küllalt mugaw olla, ka kartsid nad üliwäga tiigrit, nii et nad ei julemud dshunglis maa peal magada. Tule ääres tundsid nad enda aga julged olewat ja magamise ajal amasid nad meie ukse sama kergesti kui mina ning walmistasid enestele seal mugawa koha. Kui see esimest korda sündis, ehmuusin ma wäga.

Oli wihmaaja algus, ja ma olin wäljas isa aidanud tarbaineid tuna, mis ta külast suu-remal määral parwega toonud; sest jöest üles-jaamine läks seda raskemaks, mida tujukamalt weji aastaaja edenemisega tõusis ja woolama hakkas. Roju tülles jooksin ma ette. Kui suur oli minu üllatus, kui ma ukse lahti lihtasin ja toa täis leidisin olewat halle härjapõlwikutid, kujusid, kes nagu tondid tule ümber istusid! Oleksin ehmatades peaaegu karjatanud.

Sis jõudis isa mulle järele, pani oma käe minu õlale ja ütles:

„Ara kardada, pojukene! Need on ahwid, kes siin wihma eest on warju otsinud.“

(Järgneb.)

Sünnipäew.

Saksa kirjanik **G. von Berger.**

1.

Fifi kannab walget kleiti ja on õitsewilus. Tal on sirge, sale keha, kastani-pruunid juuksed ja peened näojooned. Ainult silmade juures tundub õige piskikesi kortse. See on aga kõik, ja kui Fifi naeratab, wõiks teda tõesti nooreks neiuks arwata.

Fifi naeratab sel hetkel, pisut häbelikult, pisut kelmikalt, kuna ta toredasti kaetud laua ääre astub. Sest punased roosid õitsewad igas waasis.

„See on isa,“ arwab Fifi. „Oleksin ta parem unustanud.“

„Armuline preili — post!“

„Tänan, Jean,“ ütles Fifi, wõtab ajalehed ja kirjad wastu ning korraldab neid osawasti. Äkki kahwatab ta pisut armsas üllatuses ja hammustab huult. See on — seda näeb ta esimese pilguga — see on Feri Lautenbergi kiri!

Ruttu ferib ta kirja lahti.

„ . . . ei ole kaua enesest kuulda lasknud . . . “ Jah, see on õige! „Hirmus palawus linnas . . . puhkus . . . reis . . . Teist mööda . . . Soow Teid teretada . . . arwatawasti kuuendal . . . “

Fifi tunneb midagi nagu kehast läbi hoowawat, midagi, mis on pooleldi pistew wal, pooleldi mõnutunne. Feri Lautenberg tuleb — tuleb teda suwel waatama! Seda pole enne weel juhtunud. See on, sest saab . . . Fifi on sügawasti erutatud. Feri Lautenberg, mees, kes temalt ta mõistuse on rööwinud! Pooleldi lendaw hollandlane, pooleldi Siegfried, kellel põhjatamad silmad ja rõõmus, uhke suu! Selle suu uhketes joontes seisab tema, ilusa, naeratawa Fifi salajane armastuselugu juba wiie-teistkümneaastasest eluajast saadik. Järjest lõpmatutest peatükkidest koosnew. Millest ta iial ei teadnud, kas see koosnes ainult tema tunnetest wõi ka Feri omist. Seda on raske otsustada, kui ka ainult kaugelt sugulane ollakse. Nii läksid aastad ja Fifi ei abiellunud, waid jäi nooreks ja jäi ilusaks . . .

Aga nüüd . . . kuues, see on täna! Seda teab ta kindlasti. Just sel kuupäewal . . . Fifi naerab.

Ta astub balkonile, sinna, kust üle aia müüri saab promenaadile waadata. Seal istuwad toredad noored proud lastega, lastetüdrukutega. Mured.

Waesed narrid, mõtleb Fifi, kes wangi sattunud, selleasemel, et teelt unenäoilusat õnne otsida nagu mina! Waiksed preilid rändawad ringi, koerad keti otsas kõrwal. Wõimalik, et minu wanused, käib mõte Fifi peast läbi, ja ta raputab pead ja ei saa ei enesest ega teistest aru. Tüdrukud, härrad daamid mööduwad, tuntud ja tundmatud. Seal saabub Lola Meinegg, ilus noor preili, kel kunagi saatjat ei ole. Wõimalik, et ta mulle sugulane on, arwab Fifi, ja tuleb siis enese juure jälle tagasi.

Noorus on armastus, mõtleb ta teadwuseta filosoofiaga. Kes kõik ruttu tunda saab ja lõpuni elab, küpseb ja wananeb warakult, aga kes eneses kaua kannab kewadet, see jääb nooreks, sama nooreks kui mina praegu . . .

Ta waatab roosidele ja raputab pead.

2.

Maja poolt tuleb kõrge kaswuga härra, kelle habe ja juuksed juba hallid.

„Noh, Fifi?“

„Noh, isa?“

See on nende harilik teretus.

„Terwis ja jalutus hea, isa?“

„Tänan, jah, Fifi.“

Siis kaelustab isa tüdart:

„Soowin õnne, Fifi!“

Naeratades kortsutab Fifi kulme.

„Tänan, isa!“

„Minu kingituse saad Wiinis“

„Ilus, ma tänan sind.“

Teener toob eine, mille Fifi isale kärmesti walmis seab.

Kui teener lahkub, ütleb isa tasa ja kelmikalt:

„Sina, Fifi!“

„Hm, isa?“

„Kas tead, kui wana sa täna oled?“

„Aga isa!“

Isa kummardab ta kõrwa juure;

„Nelikümmend, Fifi.“

„Et kuule siis, isa . . .“

Isa naerab.

„Minule ei saa sa seda salata, Fifi. Olin seal juures.“

Ka Fifi naerab.

„On see sinust galant, isa?“

„Isa poolt isegi kõige suurem galanterii, Fifi. Sest kuigi ma seda tean, näib see ometi olewat nagu paha nali.“

Siis waatab ta armsasti tütrele ja ja suudleb ta kätt.

„Sa ei tea üldse, Fifi, mis sa väärt oled.“

Ja Fifi on liigutatud.

„Noh, Fifi . . .“

„Feri tuleb meile võib olla külla.“

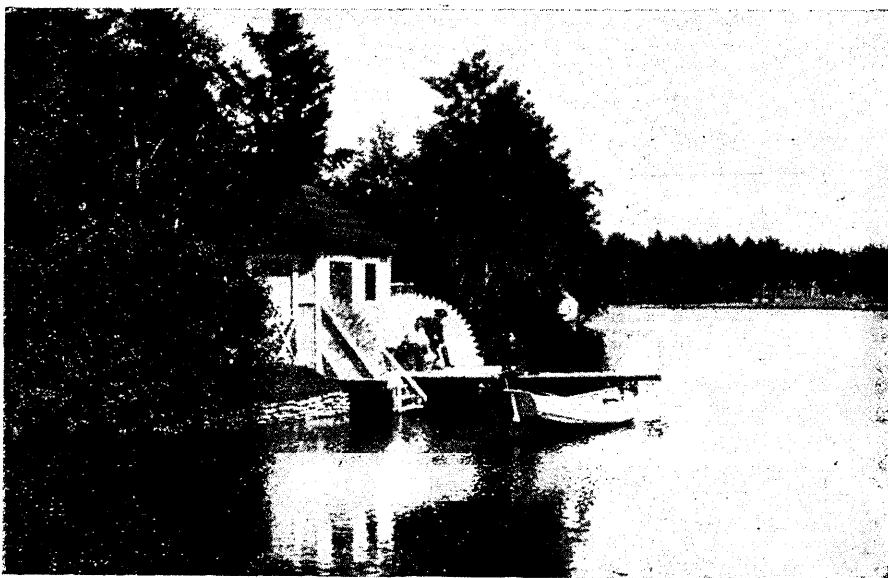
„Nii. Teda ei ole me enam aasta otsa näinud, arwan ma.“

„Aga isa, veel teisel märtsil, välisministri peol.“

Isa ei aima midagi, ja Fifi õitseb ning õhetab kohmetuses, saladuses, igatsuses, armastuses . . .

„Tõesti, Fifi,“ ütleb isa üles waadates. „Usu või ära usu — sa näid waevalt 26 aastat wana olewat.“

„See ongi paha nali,“ naerab ja hõiskab Fifi: „Aewa eksitus, tähtede eksiarwamine, aja haruldus . . . Küll sa

Pioneer-pataljoni ujula Jägalas 1929. a. suwel.

„Mis on, isa?“

„Sa oleksid pidanud võib olla juba ammu abielluma.“

Warjatult hõiskab Fifi:

„Ei usu, isa!“

„Ometi. Oleksin muretum. Tosina kosilasi oled sa tagasi saatnud, Fifi.“

„Tean, tean. Franz Frantendorff oli kõige parem, Bela Ferenczy kõige rikkam. Herbert Feldern kõige lootuse rikkam. Seda oled sa mulle juba küllalt ette lugenud, isa.“

„Kelm, sina!“

Isa otsib lehest igapäewase jutu algust.

„Kas tuli kirju?“

„Ei . . . jah!“ Siis võimalikult kau-

näed, isa, oh küll sa veel näed, kui ei sugugi ma 40 wana olen . . .“

3.

Kuurpargis jalutab Fifi Feri Lautenbergi kõrwal. Tunnid tema tulekust saadik on kui unelm. Nüüd puhkab isa ja see on nende esimene kooswiibimine nelja silma all.

„Jah, Feri?“ kogeleb Fifi.

„Niipea kui inimestest pisut eemale jõuame.“

Nüüd wiibivad nad suurel kiwi-terrassil. Pärnad õitsewad ja roosid lõhnawad alt üles. Fifi teab, see lõhn jääb talle igawesti meelde.

Feri laseb sigareti kukkuda ja astub sellele jalaga peale, Fifi waatab ta uhkele suule ja wäriseb kergesti.

„Fifi — nimelt — mina tuln siia ühe daami pärast.“

„Tean seda, Feri,“ ütleb Fifi pehmeti, raskesti.

Feri silmad särasid õrnalt.

„Tõesti, Fifi?“ Ta wõtab Fifi käest kinni. „Sinule wõin ma seda ütelda, Fifi, nagu ei kellegile teisele. Mina — ei jaksa üksindust enam kanda, Fifi. Sa tead, ma olin alati uhke, ja kord haarab see ometi igaüht, ja sellepärast

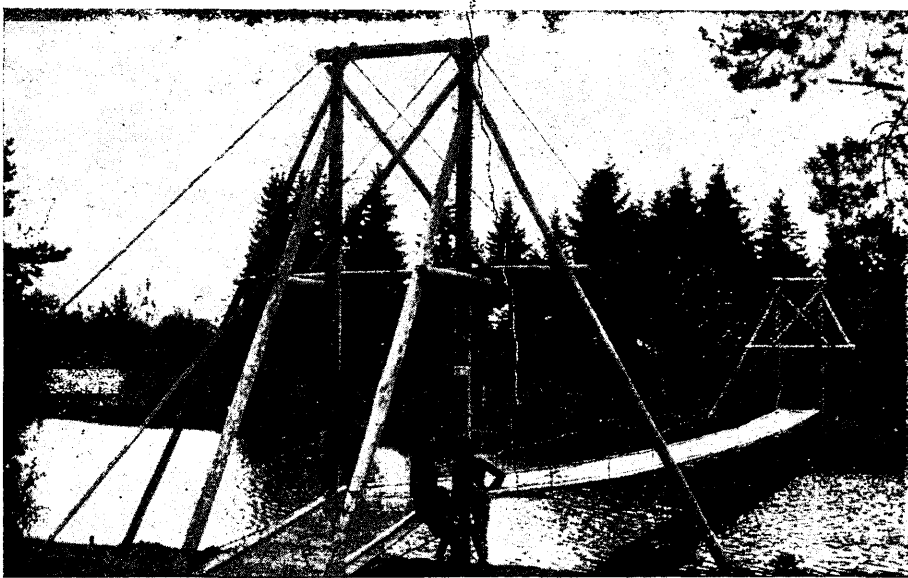
ometi kohe, et ta aru on saanud. Seesmine keerutis waldab ta, nii hirmsa waluga, nagu ta seda weel iial pole tundnud. On ime, et ta weel jalul seisab ja häält wõib tarwitada.

„Jah, Feri, sina ei ole — ei ole mulle ütelnud . . .“

„Ah nii, arwasin, et ise aimad . . . Wäike Lola Meinegg . . .“

Lola Meinegg . . .

Fifi rinnust käib läbi walus piste. Et Feri ometi ei märkaks . . . on ainus soow, mis teda nüüd piinawalt jalul hoiab.

Kõissild, mille ehitas Pioneerpataljon 1929. a. suvel Jägalas.

on kõige parem, kui asi wõimalikult ruttu teostatakse . . .“

Fifi laud wärisesid äraandlikult niisketele, särawatele silmadele, ta huuled tuikasid igatsedes, armastus pigistab peaegu südame.

„Noh, ja — Fehr?“

„See on nii rumal ja paneb inimese mõtlema.“

„Mis asi — Feri?“ naljatab neiu. „Et ta ei ütleb wõi liig noor wõiks olla!“

Feri kulmud lähewad kipra.

„Tõesti, Fifi: Ütle seda ausasti! Kas sa leiad, et ma tema jaoks liig wana olen?“

Ja Fifi — Fifi seisab kui halwatult ja usub, et ta pole aru saanud, ja teab

„Liig wana, Feri? . . . Naeru wäärt . . . Sina liig wana . . . See Lola Meinegg — jah Feri, tema on ilus . . .“

„Mitte õieti,“ ütleb Feri kummalise asjalikkusega. „Sina, Fifi, näiteks, oled temast palju ilusam . . .“

Silmapiilk on, nagu kargaks üks kadunud säde tema rinda. Ma ei oleks pidanud nii lambakannatusega ootama, mõtleb Fifi; oleksin pidanud tema pärast wõitlema, wõitlema, wõitlema . . .

Ja ta naljatab ja naeratab ja rahustab Ferit, näeb ta uhket suud ja usub, et peab surema, ja lahkub siis tehtud rutuga, seni kui tal weel jõudu jätkub enne lõppu.

4.

Fifi läheb koju ja ei tea, kuidas koju jõuab. Temas on kõik murtud Pinkidel istuvad noored prouad lastega, lastetüdrukutega ja muredega. Ja Fifi, on nüüd piinaw tunne, et nad on paradüüsis, kuhu tema iial ei pääse.

Kodus peidab ta enese aia kauge-masse nurka.

Widewikuajal hüüab teda isa.

„Fifi! Fifi!“ esiti majast.

Siis aiast: „Fifi! Fifi!“

Wiimaks peab ta wastama:

„Jah, isa!“

„Aga Fifi! Nii üksipäini pimedas!“

Mis sul on?“

„Ei midagi, isa!“

„Su käed on külmad. On sul midagi wiga!“

„Ei, isa!“

„Siis tule tuppa, Fifi. Feri on siin!“

„Feri?“

„Jah. Küsib juba mitukümmend korda sinu järele.“

„Isa, ma olen wäsinud, mul on pisut peawalu . . . Tahaksin minna oma tuppa . . . Eks ole, sa wabandad mind . . .“

„Oh kui kahju. Mis ma selle hullu mehega nüüd teen?“

„Kuidas nii?“

„Ta wilistab, laulab, mängib klawerit, mida ta õieti ei oskagi, teeb kõige labasemat nalja, ainult et keegi eiteaks, et ta ennast tahab kihwtitada . . .“

„Kas ta käis juba Meineggide juures?“

„Aa, Fifi, sa tead . . .“ naerab isa.

„Ara lase seda märgata, tema jutustab sulle midagi muud hoopis. Seda ei tunnista keegi üles. Aga enne sain oma wana sõbra Meineggiga kokku. Feri on täna Lolalt — korwi saanud.“

„Lolo on . . . Ja mispärast?“

„Seda küsid sina? Kes seda kunagi teisiti pole teinud?“

Nüüd tõmbab Fifi sügawasti ja wabastatult hinge.

„Ma lähen wäheks ajaks üles ennast korraldama, isa, ja tulen siis kohe alla.“

„Aga sul on peawalu, Fifi?“

„Ei, see on läinud.“

„Sa hakkad äkki lausa õhetama, Fifi. Oled küll wist haige. Hoopis teist-sugune kui harilikult. Mis on sinuga?“

„Ei midagi, isa. Rumalus. Ütlen sulle: Uskusin lühikese tunni aega, et — no jah — et olen lõpuks tõesti juba nelikümmend aastat wana, aga see on lollus, isa, õnneks, selge lollus . . .“

Ja heledasti naerma hakates jookseb ta maja poole.

Kuidas ihkan.

Andres Silla.

*Kuidas ihkan silitust su käelt,
kuidas ootan sinult sõna hääd!
Sinu silitus on waade mäelt
aasale, kus õitswad lillepääd;
sinu sõna mesi taewawäelt,
millega mul ikka troostiks jääd!*

*Elu täis on tunde tumedaid,
elu täis on ristirästi radu;
kui seal poleks õitswaid rohumaid,
hinge waldaks warsti muremadu.
Sina oled õitsew rohumaa,
mina olen üksik rändaja!*

Peremees majas.

Rootsi kirjanik **Palle Rosenkrantz.**

Prokurist Hillestedt oli tore abielu-
mehest eksemplar; ta oli oma Oliviat
ausasti armastanud ja tema eest kõigi-
pidi hoolitsenud. Wõidaks ehk ütelda,
et ta teda oli liiga hellitanud, sest Oli-
via wõim tema üle kaswas aasta aas-
talt, ja ajajooksul läks asi pisitasakesi
nii kaugele, et Hillestedt tema käest
kõigeks pidi luba küsima — wäljaar-
watud muidugi raha teenimine, millest
perekond elas.

Wõib olla just sellepärast, et Hille-
stedt nii eeskujuline oli, iial kohwikusse
ei läinud, sõpru ei pidanud, ei suitse-
tanud ja iial enese jaoks pennigi wälja
ei annud, wõttis ta abikaasa kõik need
woorused enesestmõistetawatena, mis
kiitust ei wäärinud — küll aga oli kõige
wähemgi wiperus surmapatt! Hillestedt
tuli täpselt lõunale, puhastas saapad,
tõi puid, küttis ahjusid ja oli aastate
kaupa wäikesele Ellenile, nende ain-
sale lapsele, lastetüdruku kohusetäit-
jaks. Proua Olivia walitses. Ta oli kord
ilus olnud, aastate jooksul läks ta ikka
paksemaks. Ta walitsusekepp rõhus
Hillestedti raskesti; ta tegi, mis ta ko-
hus oli, aga nõudis tingimata sõnakuul-
mist . . .

Äri, milles Hillestedt teenis, muu-
deli aktsiaseltsiks, südile ja kohuse-
truule prokuristile, kelle kodune dres-
suur ärile wäga kasulik oli, anti õigus
puhaskasust osa saada ja ta teenis
nüüd palju raha. Selle andis ta usta-
walt kodus ära, majapidamist suuren-
dati märksalt, kuid ilma et Hillestedt
seda muudatust eriliselt märkas. Aga
proua Oliwiast sai äkki „daam“, ja
wäike Ellen, kes nüüd neliteistküm-
mend aastat wana oli, sai kaswatajanna,
kes temale pidi õpetama wõõraid keeli.

Kaswatajanna nimi oli miss Iron, ja
temal oli süda kõwa kui teras. Ta oli
wäga ilus ja ta nägu oleks wististi
hästi sobinud mõne pildilehe kaane-
ilustuseks. Kuidas ta sinna sattunud,
ei teatud — müstiline loor ümbritses
teda. Keegi proua oli teda soowitanud
— see hea daam oli proua Olivia poole
pöörnud palwega, tema ei wõiwat miss

Ironit oma majas hoida, sest et tema
mees . . . Issand Jumal! See kaswata-
janna oli temaga hakanud „kuramee-
rima.“

„Aga Teie juures seda hädaohtu
pole karta, armas proua Hillestedt,“ oli
soowitaja proua ütelnud, „sest Teie abi-
kaas on ju eeskujulik mees!“

Ellen wihkas miss Ironit. Kaswata-
jannal olid kõik need omadused, mis
inglise tüübilist keskpärast daami ehi-
wad, kellele juba Diekens ja Thacker-
ray kallale kippunud ja kellele Bernard
Shaw nüüd lõpumüksud annab. Ilus ta
oli, sale ja sirge, peente, korralikkude
näojoontega, lokitud juustega, ilmeri-
kaste, suurte silmadega, peente kätega
— aga oi, kui paha oli ta!

Seda arwas igatahes Ellen, kes
wäike hea tütarlaps oli, ema austas ja
isa armastas. Miss Iron, kes maailmas
ringi waadanud, sai majas walitsewa
wõimuolude kohta kohe selguse, ja nüüd
oli Hillestedtil kaks türanni . . . Maja-
proua wastu oli kaswatajanna ülilahke,
majahärra wastu aga otse häbematu.
Elleni wastu oli ta paha. Piinas last tu-
handel wiisil ja tegi päewad Ellenile
üliraskeks.

„Isa,“ ütles Ellen, kui mõlemad rõ-
hutud kord pead kokku pistsid, „sa
pead miss Ironi mul kaelast kõrwal-
dama, muidu tapan ma ta weel ära!“

„Jumala eest!“ ütles Hillestedt, „see
on karistust wääriw.“

„Armas, hea isa,“ ütles Ellen, „sa
pead!“

„Aga kuidas?“ wastas Hillestedt.
„Minulgi oleks see ju wäga armas!“

Ellen punastas ja sosistas:

„Isa, kas oled juba täiesti unustanud,
kuidas „kurameeritakse“? Usun, kui sa
miss Ironiga kurameeriksid, siis saab
ema . . .“

„Oled sa hull, Ellen?!“ ütles isa.

Aga ta mõtles asja üle põhjalikult
järele, asjalikult ja ärimeheliikult, nagu
ta seda äris harjunud.

Kord oli miss Iron tema wastu jälle
wäga häbematu. Proua Hillestedt oli
kodust ära. Miss Iron tahtis wälja minna,

ja Hillestedtil oli weel büroos tegemist. Hillestedt oli tulwihane, aga ta walitses ennast ja ütles:

„Kui weetlew Te olete wihastades!“

Miss Iron waatas temale nagu pilwedest kukkudes. Hillestedt oli ju tõesti weel üsna kena mees. Nüüd ulatas Hillestedt temale käe ja ütles:

„Teie ei salli mind ja minule meeldite Teie — kas oleme sõbrad?“

Seda polnud miss Iron oodanud. Noh, nii siis olid kõik mehed ühesugused! Ja siit oli wõib olla midagi saada.

Miss Ironi ja Hillestedti wahele sigis ajajooksul paks sõprus. Proua Olivia ei märganud midagi. Ellen oli õnnelik, sest temal oli miss Ironi lahkusest ainult kasu.

Proua Olivia oli nii kindel, et lihtsalt midagi ei näinud, kuni ta ühel õhtul äkki oma mehe kabinetti tuli ja miss Ironi — noh, seda tuntakse juba.

Proua Olivia tardus ja jäi läwele seisma.

Miss Iron kargas püsti. Stseen oli käes! Temale polnudki see nii üllataw, sest sellega oli ta ju arwestanud.

Hillestedt waatas proua Oliviale:

„Jah, Olivia,“ ütles ta, „sa heitsid

mulle ette, et ma miss Ironist ei oska lugu pidada — ja tahan olla aus: see on mul ka korda läinud.“

Proua Olivia osutas uksele:

„Walelik lurjus — tehke, et silmapilk kaote! Mitte sekundit ei salli ma Teid enam siin!“

Miss Iron naeratas pilkawalt ja uhkesti:

„Küsin ainult: kes on siin majas peremees?“

Ja pööras Hillestedti poole, kes rahulikult oma kirjutuslaua ees seisis. Ta kordas wäljakutsuwalt:

„Ma küsin: kes on siin majas peremees?“

Hillestedt kummardus pisut:

„Teie olete magus ja wõluw, Helen, aga Te teate ju ka, . . . et minu naine siin majas peremees on . . .“

Miss Iron ei jäänud, ta lahkus. Ja ta põlgus meeste wastu oli mõne kraadi wõrra kaswanud.

Ellen hõiskas ja suudles isa.

Ja proua Olivia — jah, tema jäi peremeheks majas, aga ta tundis, muidugi iseeneses, ometi teatud respekti oma mehe ees.

Mis Hillestedtile tulewikus wäga kasulik oli.

Metsalaul.

P. Grünfeldt.

*Metsa ääres seisis maja,
milles tulin ilmale;
juba kiigus metsakaja
hällitas mind unele.*

*Sirgudes mu ümber kari
metsa ääres käis ja sõi,
minu rinda metsawari
kurwad metsalaulud löi.*

*Pärast isa, ema surma
metsast eemaldusin siis,
kuid ka kaugel keset hurma
kõrwus kõlas metsawiis.*

*Kus ka wiibin, metsakaja
kõrwust ei läe kaduma — —
Kodu mets ja kodu maja —
kes teid suudaks unusta!*

Luuletaja ning kaupmees.

Hollandi kirjanik **Johan Luzian.**

Luuletaja läks kesklinna käidawast tänawast läbi. Lärm ümbritses teda, lärm, mida sünnitawad trammid, autod, aurikud ja nende wiled. Paljude jalgade trampimine ja liipamine ning hulga inimeste kisa ning kära erutasid teda. Ta elas suurlinna äärel, kus weel olemas oli metsa, karjamaid ja sood. Harwa oli tal linna asja. Tema sõbrad elasid maal nagu ta isegi, ja tema korteris walitses rahu ning waikus.

Suure riidekaupluse ees rahwatungis kõnetas teda üllas daam, kellele ta kord esitletud.

„Luuletaja! Mis asi ajab Teid Teie idüllist suurlinna? Tere!“

„Tere, tere, armuline proua! Mul on äriasju ajada.“

„Äriasju? . . . Muide tänan ma Teid Teie raamatu eest. Milline rikkus peitub Teis, luuletaja! Kuidas me Teid kades-tame, minu mees ja mina! Tulge ometi kord meie juure teele!“

Luuletaja waatas oma kuube mööda alla.

„Selles ülikonnas?“ naeratas ta pisut kohmetult.

„Aga kas Teil siis teist ei ole?“

„Ei, armuline proua. Minu raamatute sisemine rikkus hoiab mind välise rikkuse eest.“

„Kui kurb . . .“, ütles ifus daam „Kui kahju, et Te teele ei tule. Noh, siis jälle ägemiseni!“

„Jumalaga, armuline proua!“

Luuletaja mõtles pärast proua käepigistust:

„Kui waimutuks teeb inimese rikkus. See tuleb wististi heast söögist ja ilusatest riidetest, kui inimene sellise esteetika korruga on kaetud, et ta isegi oma paljast inimsust enam ei leia. Wae-sus katab meid kibedusekorruga ja rikkus sileda korruga. Mõlemate warjus jääwad meie ilusad tunded kängu.“

Ta oli jõudnud suure kontorimaja juure ja läks pööratawa ukse kaudu suurde kotta. Paljude firmanimedega hulgas luges ta tahwilt ka oma endise koolisõbra ning praeguse suurkaupmehe nime. Siis astus ta sõidutooli ja

laskis enese üles wiia. Aga selles automaatses majakeses, selles trepikoja-õhus, häältsuminas ja jalgade kobinas asus ta rinda kohmetus. Mis ta siit õieti tahtis? Mistarwis oli ta siia tunginud?

Ta laskis ennast teatada ja juhatati erakontoris.

„Armas poiss, mis asi ajabsind minu juure?“ hüüdis kaupmees ja tuli luuletajale siruskätel wastu. „Istu. Palun tugitoolile. Soowid konjakit, sigarit, paberoossi?“

„Tänan. Ei ole sellega päewal harjunud. Tahaksin sinuga rääkida äriasjus.“

„Sina ja äriasjad? No millega wõin ma sind teenida?“

„Wajan kohta. Mu uus töö ei edene. Juba aasta aega töötan ta kallal. Muidugi pole ma selle aja see midagi teeninud, ei ole sellest küsinudki. Nüüd aga oma eelmise teose honorar otsas ja mul pole enam midagi. Minu raamatuid wäga hästi ei osteta, sest ma ei wõi raamatu menu pärast oma ideest loobuda. Nii siis paluksin sinult, anna mulle oma kontorist koht kas käskjalana, kontorstina wõi pakkijana. On see wõimalik?“

Kaupmees waikis pisut. Nad waatasid üksteisele silma. Waljusti puurusid kaupmehe pilgud luuletaja unistawatesse silmadesse. Siis sirgus ta ja ütles:

„Ei! Mina ei wõi sulle kohta anda, mu armas poiss! Meie kaupmehed wajame oma elukutse jaoks täpselt samasuguseid idealiste kui teie oma elukutse jaoks. Meie töö ei wõi sind iial waimustada. Meie wajame waimustatud tööjõudu.“

Luuletaja oli üksisilmil wahtinud rääkija terasrohelistesse silmadesse, mis loitsid wahete wahel waimustusest ja tegujõust. Ta silmitses mehe lõuga ja põsekonte, käsi ja otsaesist — kõikjal seisis tahte ja püsiwuse märgid. Kõik ta nägu oli treneeritud, pingul.

„Sul on õigus,“ ütles luuletaja, „ja mina ei uskunud seda õieti isegi sinu juure tulles. Aga kuna ma sinult ega kelleltki teiselt raha ei laena, kas tu

leksid ja waataksid minu juures siis üht pilti, mida ma tahaksin müüa?"

„Heameelega!“

Kaupmees tõusis ja pani oma käe ta õlale. Siis jatkas ta:

„Sa oled ikka veel see, keda ma juba koolist saadik olen armastanud ja austanud. Juba siis ilmutasid sa oma iseiswust selgesti, nii et ma sinu elusuuna juba ette wõisin arwata.“

„Ja sina olid kõige osawam matemaatikas,“ ütles luuletaja.

Kaupmees waatas temale iseteadwalt ja uhkelt silma:

„Sellepärast olengi ma siin wõitja. Mina arwestan olewiku wäärtustega, sest et ma olewikus elan.“

„Ja mina — tulewikuga, milles ma ei ela!“ naeratas luuletaja.

Kaal.

Nõukogude-Wene kirjanik **E. Hard.**

Paljudel tarwitajateühingutel, armsad seltsimehed, puuduwad kaalupommid.

Kaupa on, müüjaid on, kassapidajanna on — isegi isane kass, kes kassa kõrwal istub — ja kaaludki on.

Ainult pomme ei ole!

Aga need teenijad, kes on pisut kawalamad, wilistawad selle kriisi peale. Nad on leidnud pääsetee.

Lubage, et teile selle loo jutustan — ta on tuline õige.

Ühes kaupluses oli waid üks kaalupomm: kolme naelane. Ja seal üteldi kõigile ostjatele: „Wõtke ometi kolm naela, sinep on tõesti hea!“

„Mis ma kolme naela sinepiga teen? Kas pean teda uulitsale puistama? Wajan ainult pool naela . . . Ja kümme naela naelu!“

„Kümme naela naelu? Wõtke parem kolm! Misjaoks wajate niipalju naelu? Ega Te ometi ei hakka maja ehi tawal!“

Pahaselt lahkus ostja ärist ja läks teise ärisse.

Aga kui ärisse oli uus ärijuht nimeetatud, lõi see seal warsti korra.

Ta laenas pagaril: pooleks tunniks kaalupommid ja walmistas oma äriile niipalju mitmesuguseid kaalupomme, et neid waewalt jõudis mahutada.

Pool naela: harilik worst, mis paberisse mässitud. Kolmweerand naela: worst, mis kahesse paberisse mässitud. Nael: ärijuhi prillid. Kaks naela: tema west. Kolm naela: Leo Tolstoi kogutud teosed, kolmas anne . . .

Saitsmenaelopommi asetaskass ja

puuda kassipidajanna poeg, kelle nimi oli Wasja.

Sestsaadik läks kõik kui nõõri mööda. Ostjad harjusid selle süstemiga wäga ruttu.

Nad tulid ja küsisid liantsalt: „Andke mulle pool kassi suhkrut, kaks prilli kompwekke ja üks Leo Tolstoi seepi!“

Äri läks hästi. Isegi teisest linnaäärrest tulid inimesed waatama, kuidas kaks kassi ja üks worst (kahes paberis) jahu nõuti.

Aga ühel päewal ilmus kaupluses inimene, kes selle korra alla ei paendunud. Tema nägu oli kuri ja isemeelne. Esiti waatas ta kaalule, siis müüjale, naeratas pilkawalt ja ütles:

„Andke mulle, palun, kolm ja pool puuda jahu!“

Ärijuht kohmetas.

„Kuipalju?“ küsis ta rõhutult.

„Kolm ja pool puuda!“ wastas ostja kindlasti ja piilus kaalu poole. „Ütlesin küllalt selgesti!“

„Wõtke puud!“ andis ärijuht meelitatades nõu. „Wõtke Wasja!“

„Mis Te lobisete?“ küsis ostja süngelt. „Mis Wasja? Wajan kolm ja pool puuda jahu! Palun mind teenida!“

„Nii siis kolm Wasjat, kaks kassi ja kaks Leo Tolstoid? Teate . . .“

„Mis Te minust õieti tahate? Mis pärast haawate Teie oma ostjaid?“ tähendas kummaline wõõras haawatult. „Teie juure tullakse ostma, ja Teie lobisete siin arusaamatuid sõnu! Silmapilk kutsun ma miilitsa . . .“

Jumal teab, millcga see sõrelemine oleks lõpnud, kui kassapidajanna Anna Pawlowna ei oleks otsustanud ennast hea asja jaoks ohwardada.

„Iwan Danilowitsh,“ ütles ta ärijuhile, „kui tahate, istun ma kaalule, sest ma kaalun täpselt kolm ja pool puuda. See härra ei pea tühja asja pärast tüli tegema!“

Ja ta istus kaalule.

Seisukord oli päästetud. Kummaline ostja wiis oma 3 ja pool puuda-kassapidajanna-jahu koju, ja kassapidajanna leidis seitsaadik erilist lugupidamist.

Öösel ei saanud ärijuht ärewuse pärast silmagi kinni. Ta wähkres asemel ühelt küljelt teisele ja mõtiskles: Ja kui

ta homme tagasi tuleb. Kui ta, näiteks, nõuab wiis puuda jahu? Mis siis?

Siis tuli temale äkki meelde, et pagar kassapidajanna kõrwal oli paks ja raske, kes kandis kudatud westi ja raskeid gummisaapaid.

Wististi kaalub ta wiis puuda! mõtles ta kadedalt. Pean teda püüdma meile meelitada!

Siis nägi ta unes, üks waene neiu tuli ärisse ja nõudis 140 puuda pesusinet. Ja tema, ärijuht, jookseb kõik tarvitajateühingud läbi, et enesele pooleks tunniksi laenata kassapidajannasid, jooksupoisse, lapsi ja kasse . . .

Ja need kõik paneb ta kaalule . . .

Raske on, seltsimehed, meie päewil ärijuht olla!

Miks armastad sa mind?

(Ainetel-wenekeelest) **Arnold Liw.**

Miks armastad sa mind, inimest, kel midagi pole, kes isegi ilusatest mõtetest on waene?

Kas sa arwad, et mina tean, kus õitsewad roosid, millega ilustada sinu rinda ja pikka, pruuni juuksepalmit? Wõi arwad sa mind neid sõnu teadwat, millega sinu kõrwu lõbustada üksilduses, just siis, kui sa neid lõpmata ihkad . . .

Midagi mul pole: ei lilli, meelitusi ega kirglist suudlust. Miks armastad siiski weel mind? Kas mõtled sa soojale pesakesele kusagil waikses ilma-nurgas, kus nii õrn, waikne ja hea on olla kui suwekuu ilusamal ööl? . . .

Ei midagi sellesarnast ole minul sinule anda! Tuntud on minule tee üle kaljude ja kuristikku. Armsad on hingelise pime öö . . . waikiw üksildus. Iga-westi tahan ma reisida, alaliste willetsustega wõidelda. Ja see wõitluse wäli matub mind oma rusude alla warem wõi hiljem . . .

Kes silitab siis sinu pead, kõneledes

armastusest? Miks armastad sa mind—haiget, mahajäetud inimest? Mine sinna, kus loodus külluses õitseb, kus inimesed täis elujulgust ja lootust armastuse järgi janunewad, lillesid nopiwad, lustilikke laule lauldes. Seal leiad sa oma hingele täielise kewade . . .

Minu läheduses kustub sinu armastus kui hele tulukene kesk ööpimedust. Kellegil ei lähe teda korda siis enam endises walguses põlema süüdata . . .

Armastusel on tarwis magusat puhkust, haljendawat orgu, kulda, aga mina olen kõrbe . . .

Minu ainus warandus — haiglased, põlewad ajud pealuu koopas . . .

Miks armastad sa ikka weel mind?

Põgene kaugele minu juurest! Kas tahad mind armastada, kui mõttekujutust, kui olewust, mida olemaski pole, mis ammu unustuse hõlma waibunud? . . .

Kui sa mind sarnasena armastad, nagu ma olen, siis ei küsi ma iialgi enam, miks sa mind armastad? . . .

Kõrbefuld.

Ameerika kirjaniku **Jane Grey** romaan.

5

"Arwan, kõige parem on kõik wana wiisi jätta. . . Galloo, Dick, rõõmustan Teid jälle nähes. Aga Te olete waikne, jääte ikka waikemaks, mu sõber. Kas olete Sonoyta pool midagi Jimist näinud?"

Belding wiis hobuse meeküna juure, kuna ratsanikud majja läksid. Dick jutustas oma lugu kaewu juures. Nad läksid ümber nurga. Nell istus ukse ees. Ta tõusis kiljatabes ja jooksis neile wastu.

"Nüüd saan mina sauna," sõjistas Laddy. "Naised teewad meist lapsi. Ja ma ei osta enamast aidata."

"Oh Laddy, Teie olete haawatud!" hüüdis Nell, juuril silmil temale waadates ja ta käest kinni wõttes.

"Minult üks olas tungis mulle kõrwa, Nell."

"Oh, ärge waletage, Laddy! Üksford walestajite mulle juba. Tean, et olete haawatud. Ruttu majja!"

"Wististi, Nell, on ainult kriimustus. Hobune wiskas mu sadulast maha."

"Laddy, ükski hobune pole Teid weel maha wisanud."

Neiu sõnad ja peale waatamad pilgud ajasid ratsaniku enamast weel enam wabandama.

"Wõimalik, et mulle mõni mesiididokas mööda sõites —"

"Olete saanud kuuli! . . . Ema, siin on Laddy, kuulihawawal. . . Oh, millised hirmjad ajad! Ma ei juuda neid enam kannatada! Forlorn River oli juba nii waikne ja rahulik. Siial ei juhtunud midagi. Aga nüüd! Giti tuleb Jim werise peaga koju — siis Dick — siis Laddy! . . . Oh, ma kardan, kord ei tule nad üldse enam koju!"

8.

Blanko Soli kuri sõit.

"Looge jalki" kisendas Belding purpurpunasega näoga Jaki kummaliselt sünge pill lennada üle kakkise aia, üle jälgede liiwas ja pööras siis Beldingile.

"Malo," ütles ta hispaania keeli.

"Wististi, jalki, umbes kahesja kurja meest ja üks äraandlit indiaanlane," tähendas Laddy.

"Kas armab ta karjast?" küsis Belding. "Siis on kõik kahtlus kadunud. Jaki — malo pepego — si?"

Jaki laotas käsi. Siis kumardas ta jäl-

gedele liiwas. Need käisid ristirästi, aga aegamööda sai ta õigele rajale ja jälgis neid kuni alla jõeni. Belding ja ratsanikud käisid ta kannul. Negajalt toetas Dick ikka weel nõrka indiaanlast. Jõuti rohule, kus maapind ära tambitud, siia olid rõõwolid eme rünnakut oma hobused jätnud ja siit wiis kitsas riba üle kuiva jõefängi teisele kaldale.

Belding küsis juhilt, millisele Sonor-kõrbe osasse bandiidid oma saagiga küll põgenewad. Wastuse asemel läks jalki jälgi mööda üle liiwase jõefängi, läbi paju ja mesiididoksa mäest üle kakkusega kaetud kalju lagendikule, seal jäi ta seisma. Viiwaga tuisatud, peaaegu nägematu teerada pööris pahemale poole ja siis arwatawasti Nimetu mäe idaküljele. Paremat kätt seisus tee, mis wiis papagokaewu juure ja Sonoyta oasi. Bandiitide tee läks keshommiku suunas üle teerajatu kõrbemaastiku. Jaki rääkis esiti oma keeles.

"Ta arwab wististi, et nad pikkamisi lähewad," ütles Belding. "Jälgede järele otustades annawad hobused mehhiiklastele rohkesti tööd."

"Seda wõiks iga koolijäts mõista," wastas Laddy. "Jaki, ütlege meille, kuhu bandiidid lähewad ja kas seal wett leidub?"

Indiaanlaste ülespidamist oli kena waadata. Ta sirutas käe wälja; tema teraw pill wahtis kaugele horiisondil seiswatele madalatele, walgetele mäerahmudele. Siis joonistas ta kepiga liiwasse joone ja selle lõppu teise joone winklilis. Sellele lihas ta juure mõned ristid, haagid ja augud, ja kuna ta nõnda maakaarti joonistas, rääkis ta kord jalki, kord hispaania keeli, wahetewahel ütles ta ka mõne inglise sõna. Belding tõlkis kuidas oskas. Bandiidid marsisid keshommiku poole, raudtee poole, mis wiib Nogolesest Sonorasse. Olla nelja päewa sõit, halb tee, hea weaui parajas kaugeuses, õõ ja päewa tee taga. Siis polla kaks päewa enam wett. Rõõwolid marsiwad pikamisi, neid takistawad hobused; neid ei tulla jälgida, neist wõidawat mööda saada ja neile esimene weeaugu juures lõks üles seada — ühes kaljuorus.

Mehhed läksid talusse tagasi. Ratsanikud sõid ja jõid, kuna ruttu ettevalmistusi tehti. Blanco Soli ja cowbojde hobuseid sõõdeti ja joõdeti, siis saduldati nad.

"Andke mulle kaugealastja püss ja tublisti

padroneid," ütles Laddy. Tema oli waike ja
jaha nagu alati. „Ruttu!”

„Sah, tahan relwa, mis bandiitide relwa-
dest üle käib. Too selline wälja ja ruttu.”

„Estonia“ draamatrupp käesolewal hooajal.

Ülemine rida wasakult: Marta Niilus, Paul Pinna, Ants Lauter, Erna Willmer.
Teine rida: Hilda Gleser, Aleks. Johanson, Hugo Laur, Meta Luts. Kolmas
rida: Wold. Tole, Hans Jõgi, Netty Pinna, Sergius Lipp. Neljas rida: Harry
Paris, Johannes Kaal, Albert Üksip.

„Kas tahad ennast raste püsijaga foor-
mata?“ waidles Welbing.

„Mul on püss, mis miili kaugusele laheb.
Seda tarwitan ma mägilammaste lastmiselks.”

Anton Kasemets,
„Estonia“ teatri uus direktor.

Uga kuule, mit pois, sinu hobusele on see liig.“

„Ära muretse . . . Diek, mõtke oma re-
ningtoni jaoks vastavalt padruneid. Urge
umstage kiikrit.“

Wacwalt on tund rõõwimiseft möõduund,
fui kolm ratsanikku jälgesid ajama ratsutafid,
hobused märsked ja rasked relwad kaasas. Tei-
fel pool Jorlorn Riverit põõbras Gale sadu-
las ja waatas taha, ning nägi, et Nell wal-
get kaclaratitufut lehmitas. Tema keerutas som-
breerot. Siis jäi neiu mekfiidipõõsaste warju
ja Gale kihutas tufaselt kaaslastele järele.

Dõmapaitu lahkusid ratsaniku faktufetih-
nikufut — edasi, ifka edasi. Kalju wall, mil
jaki otufustanud, hakkas pikkamisi lähemale nih-
kuma. Kui Gale läbi kiikri waatas, nägi ta
rõõwleid ja hobuseid. Tund aega hiljem olid
nad juba palja filmaga näha.

„Nad tüüriwad kollasele mäetele,“ ütles
Laddy ja otufustas kaljuwalli idapoolsele äärel
seiswale triibule. „Niipea kui nad filmast lao-
wad, kihutame minema. Ufuu, wecauf, milleft
jaki rääkis, seisab seal mäeteel.“

Ruttu jõudsid nad mäejalale. Päike seijis
juba fjugawal läänes. Wiletsad mekfiidipõõsad
kaswafid kaljuwahnuude mahel. Laddy kästis ho-
bused kinni fiduda ja hakkas jala edasi minema.

Kaljutee, mis kõige kitsamal kohal wäga
kitfas oli, laienes siis ja wiis orgu, mis pool
miili lai ja miil pikk. Järskud kaljud piirasid
teda. Lage, kõwa ja walge pind, wälja arma-
tud paar rohelist mekfiidipõõsast lõpul. See
oli ftinge koht ja täiesti wiljatu.

„Kunmarduge, poisid,“ ütles Laddy. „Seal
on wecauf ja hobustel on terawad filmad. Jah,
jaki mõtles seda orgu. Nii toredat lõfsu pole
ma weel näinud.“

Walged ja mustad hobusekehad firendafid
roheliſe tagaseina ces ja mekfiidi wõſastikufut
tõufis pikkamisi peen, sinine suitsufummas.

„Arwan, ootame pimedani wõi loiduwalgu-
feni,“ ütles Jim.

„Mõtleme järele. Mis arwate siit august
pääsemiseft, Diek? Näib olewat õige hädasht-
lik, mis?“

Gale uuris kiikriga kitfasi teed, tema
järſke kiwifseinu ja lõhestunud, järſku tõus-
wat maapinda:

Laddy, sealt wäljapääsmine on raskem
kui siit!“

„Wististi, wististi! Laske ma waatan . . .
Noh, poisid, meie ei waja pikka mõtlemist. Jim,
fina lähed tee teise otja ja suled selle, niipea
kui meie walmis oleme algama.“

„Milla! see tuleo?“ küſis Jim.

„Hommitul wara, niipea kui ilm juba kül-
lalt walge on. Pakid jääwad hommituni wee-
augu juure. Teie teate, et järgmise kahapäewa
teel enam wett ei ole?“

Hõõgum, suitsew laagritult. Laddy wiskas
puid tulde ja heitis mõneks tunniks magama,
kuna Gale walmama jäi. Jim oli läinud oma
kohale. Möõdus õõ. Gale hoidis tuld põlemas.
Mõnikord kloppis Blanco Solo kabhale — ſe
oli ainus hääl, mis waiufut ſegas. Laddy är-
kas enne koitu. Ratsanikud jõid ja jõid. Siis
ſaduldafid nad hobused ja wiijid nad teelt
wälja sinna, kus Lash neift lahkuund. Seal
ootafid nad hommitut.

See näis kaua keftwat. Gale! polnuud Laddy
kaumatufut. Tema tahtis teotfeda. Siis ämar-
dus päew.

Ifka weel ootas Laddy. Jäi ifka waiuf-
mats ja muutus wihafemats, mida ennem
õige heft lähenez. Gale oleks heamelega tead-
nud, milline plaan cowboy! oli. Uga ta ei kü-
ſinud. Ta ootas, oli walmis käſku wastu wõtma.
Hallid warjud kadufid orust, wiibifid weel
oru idapoolſeil järſkudel ſeintel. Siis tõufis
mekfiidipõõstikufut suitsufummas püſti üles.
Seda oli Laddy nähtawasti oodanud. Ta wõt-
tis oma pika püſi ja proowis seda, ſiis wõt-
tis ta ſadula küljeft padruniwõõ. Dyas
nahkrõngas oli padrun ja need padrunid olid

neli tolli pikad. Ta nallis enesele wõõ ümber.

"Edasi, Dick!"

Laddy jammus mäest alla, kuni ta jõudis kohale, mis walitses teed oruist mäele. See oli

"Blanko Soli?" hüüdis Gale enam imes-
tades kaasklase nõudmise üle, kui keeldudeks ho-
bust temale andmaist.

"Kas olete nõus?" küüis Laddy pcaaeagu kä-
redaisti.

„Estonia“ ooperitrupp käesolewal hooajal.

Ülemine rida wasakult: Karl Wiitol, Olga Mikk-Krull, Karl Ots. Teine rida: Walentine Kask, koormeister Werner Nerep, Nikolai Suursõõt, Ida Loo. Kolmas rida: Aleksander Arder, ooperi juht Hanno Kompus, Arnold Wismann.

ainus koht, kust kaudu mees ja hobune oruist wõis lahkuda, et mäeteele jõuda.

"Dick, siin on Teie koht. Tuleb mõni röö-
wel, laste kaugusele, andke tuld. Ja nüüd
peate mulle oma hobuse laenama."

"Muidugi, Laddy."

Bühife naeratus peletas külma, sünge ilme,
mis ratjaniku kuimetut nägu oli walitsenud.

"Seda oskan ma hinnata, Dick. Tean, kui-
das Teie seda hobust armastate. Ka Charley

Raimund Kull,
„Estonia“ teatri muusikajuht.

Laddy on kord oma elus juba üht hobust armastanud! . . . Tahtsin proovida vaid Teie närve, Dick, kui Teie nõudsin oma kawatjust. Solile ei sünni midagi, selles olge julge! Ratsutan temaga alla orgu ja meelitan mehhi klased välja lagedale. Neil on lühike maa püssid. Minu kuulide eest nad ei pääse, aga mina jään väljapoole lastekaugust. Saite aru, senjoor.“

„Hästi, Laddy! . . . Aga mis siis, kui üks neist bandiitidest Blanco Diablot ratsutab?“

„Arwan, et see on ainult ainus haige koht minu kawatjustes. Loodan, et see temale enne hilistumist meelde ei tule. Aga kui nad selle mõtte saavad, — noh, Sol jookseb Diablot kiiremini. Ja hädaforral ajan ma kuradi alla.“

Laddy kummaline viha selle hobuse, Beldingi karja kõige metsikuma hobuse vastu ilmutas ennast tema viimaste sõnade ägedas toonis ja selles, kuidas ta oma huuled kofku surus.

Gale käsi kobas ruttu ratsaniku olga.

„Laddy. Tapke Diablo ainult siis, kui Teie elu kaalul on.“

„Hüwa. Aga Jumala eest, kui mul võimatus on, siis kannan ma selle eest hoolt, et ta enda lõhki jookseb.“

Siis ei rääkinud ta enam sõnagi, vaid hakkas Soli jalgraudu lühemaks nallima. Siis kar-

gas ta sadulasse ja ratsutas alla kuristiku põhja. Ta sõitis tasa, nagu wiiks ta hobust jooma. Aga pikk must püss risti ta sadulal kuulutas hädaohtu.

Gale sõitis teise hobuse mesiidipöõsa külge ja walis omale siis koha madala kaljurahnu taga, kust ta üle võis näha ja hädaforral ka lasta. Oru teises otjas, teist pääseteed julgedes, kuuras Jim Lash samas olekus. Mõlemad wotasid põnewalt.

Laddy ratsutas umbes weerand miili välja lagendikule, enne kui midagi juhtus. Siis katkestas hirmumine waitse, külma õhu. See oli selgesti kuulda. Gale kõrwus hakkas weri wafardama. Sol jäi seisma, ajas pea tulifelt püsti. Gale pööras binokli mesiidipöõsastikule. Nägi rõõwleid välja jookswat ja Blanco Solile õu-tawat. Binokkel tõi meeste näod nii lähedale, et nad selgesti näha olid. Äkki lendasid nad laiali ja põgenesid puude warju. Silmanähtawalt otjised bandiitid ruttu oma saapaid, sadulaid ja relwa.

Gale wõttis klaasi filmade eest ja nägi, et Blanco Sol jälle oli liikuma hakanud. Jälle kadus weerand miili, enne kui pöõsastiku ääre ratsanikud ilmusid. Jälle jäi Sol seisma. Tema hirmumine kostis Galele selgesti kõrwu. Bandiitid istusid pikas reas hobustel. Gale naeris endamisi, mõeldes, kui naljakas neile seisuford paistis. Üksik ratsanik orus võib olla polnud nii ähwardaw kui wõimalused, mida ta ilmutamine lastis aimata.

Siis nägi Gale üht ratsanikku salgast ruttu lahkuwat ja oru kaugemas suunas edasi ratsutawat. Nähtawasti tahtsid mehhi klased oma seljatagust kindlustada. Ratsanik jõudis mäe ääre ja hakkas pikkamisi üles ronima. Ja äkki nägi Gale kaljude wahelt walget suitsupilwefest kerkimat. Rõõwel kiskus oma hobuse tagasi ja kihutas metsiku kiirusega alla oru põhja.

Hobusehade müür näis laiali tuiskawat ja igale poole laiali walguwat. Walged suitsupilwefesed kuulutasid ägedat püssitulud ja näitasid, et mehhi klased abitumas arewuses olid. Kaugus nende ja Blanco Soli wahel oli harilikust lastekaugusest suurem aga nad kihutasid oma hobuseid metsikut edasi ja karjusid ise ratsutades kui hullud.

Laddy ei lahkunud kohalt. Suur walge hobune seisus nagu kiwikuju. Gale nägi tolmupritsmeid just Blanco Soli ees maha langemat: bandiitide kuulid karglesid üle orupinna Siis pani Laddy oma püssi palgesse. Polnud näha juitju, kuulda oli waid kolmekordne pauk. Edasitormawate ratsanikkude ritta tekkis wahel, siis pööras sealt üks ratsanikuta hobune paremale poole. Blanco Sol pööras ja jooksis tagasi oru

alumise lõpu poole, tegi laia kaare, kuni ta Galest paremale poole jõudis ja siis edasi tormas. Wiis rööwliat ajasid teda karjudes ja kõnnutasid taga. Laddy ei lastnud. Tema ainult silmitfes waenlast.

Gale nägi, kuidas wahe tagaetatama ja tagaajajate wahel suurduis, nägi selgesti, kuidas Laddy Soli jooksi taltsutas. Nähtawasti tahtis Laddy bandiidid otsekohe Gale ette tuua ja warsti selgus, et ta kawatus õnnestub. Gale seadis püüsi walmis. Blanco Sol kihutas mööda, tema kahjalöögid olid selgesti kuulda. Ta jooksis kergesti.

Gale püüdis oma werd rahustada ja pööras pilgu järgmisele tagaajajale. Mees lähenes ruttu, püüdis ülespoole. Ta oli üle wiesaja sammuga kaugele. Gale hakkas lastma. Ta kuul lõi tolmuhobuse nina eest üles; hobune ajas enese püsti. Püüsi oli automaatne, ta tarwitles waid kuffe liikuma panna, ja nägi, et bandiidi seltsimehed tema taga reas olid. Ruttu lastis ta pauku pauku järele. Äkki tegi juhi hobune hüppe, mitte kõrgele wõi kõrwale, waid otsekohe edasi, kuffus siis maha, nihkus tüki maad liiwast edasi ja lõi upeksuuti. Siis ajas ta enese weel poolpüsti, langetas tagasi, kõlgutas jalgu; ratsanik aga ei liigutanud ennast enam.

Teised bandiidid taltsutasid oma hobuseid ja pöörasid kõrwale, et nägematuft batariest hoiduda. Gale pistis uue magasiini püüsi, kuid ei lastanud, waid silmitfes põnewalt kahewõitlust oru sügawikus. Kuna Sol edasi kihutas, hakkas Laddy lastma. Bandiidid kihutasid talle hullult lastes järele. Nad lastsid kümme lorda, kui Laddy lora lastis, kuid sel polnud taqajärke. Laddy kuuenta lastengu puhul kuffus üks bandiit sadulast, jalaga jalgrana külge rippuma jäädes. Sirmunud hobune lendas edasi, tolmupilw taga.

Laddy oli esimese magasiini tühjendanud ja nüüd tõstis Blanco Sol oma kiire sõidu tempo. Raukus tema ja tagaajajate wahel kaswas. Äkki märkasid bandiididel cowboy kawalat kawatusi. Nad peatusid ja pidasid aru. See oli hädaohelik wiga. Gale nägi, kuidas Blanco Sol oma sõidu iärsku katkestas, tempo aeglustas, siis jalad wastu pani ja seisis. Laddy lastis kolmele koosseismale mehhiiklasele. Mõõdis paar sekundit. Siis kuulis Gale kuuli plaksatust, nägi tolmupilwkest, siis lõi kuul wastu kaljut ja wuhises minema. Nüüd alles kuffus üks bandiit sadulast.

Teised kaks rööwliat põgenesid ruttu. Laddy kihutas neile järele. Bandiidid lastusid, üks tüüris ida poole, teine metsa poole. Laddy kihutas teisele järele. Siis teatasid walged suitsupilwed a kanged püüsiwauud, et Jim Lash enda asasse segas. Kuid tal õnnestus waid üht rööw-

lit orgu tagasi ajada. Aga Laddy oli teise rööwliat suundunud ümber pöörama ja nüüd olid nad mõlemad Lashi ja Laddy wahel. Nad ratsutasid meeletult edasi, et pääseda hirmsate tangide wahelt. Minut üks neist pääses ja kihutas idapoole nüüri äärt mööda. Blanco Sol järgis teda. Kuid bandiit pääses mäest üles ja kadus. Laddy waltis Blanco Soli sadulas üles ja imestas bandiidi hobuse tublidust.

Gale kargas äkki püsti ja kihendas:

„Ettewaatust, Laddy!”

Suur hobune, nagu walge kriips, kihutas paremalt poolt Laddy poole. Blanco Diablot! Laitmatu ratsanik heljus sadulas. Galele löödi otse kui pähe. Siis tuli talle meelde esimene bandiit, kelle Laddy oli alla orgu taqasti ajatud. See pois oli metsa läinud ja seal Beldingi lemmikhobusele istunud. Krewuse palawikus, mil Laddy roniwat hobust silmitse nud, oli wiimane bandiit tuulekiirusega lähenenud ja läänepoolse wäljakäigu suunas edasi kihutanud. Armatawasti teadis ta, et Gale seda wäljapääsu blokeeris, ja lootis Laddy ja Blanco Solist mööda saada.

Kerge kannustemajutus wiis Blanco Soli edasi. Diablot oli täies hoos, aga kaugele ja nurg jõudustasid Soli. Rööwliat puudus karabiiner. Siis müris Blanco Sol Galest mööda. Diablot oli külm, Sol palaw. See oli alles wõidusõit. Gale

Juhan Aawik,
„Estonia“ teatri muusikajuht

hõiskas. Wahe Diablo ja Soli wahel muutus ikka kitsamaks. Bändiit andis kummitseid, lastis, ja kummardas siis sügavale hobuse kohale. Ikka enam lähenes ta kohale, kus Lash kalju taga luuras. Aga ta ei jaksanud enam Soli eest pääseda. Ikka lähemale romis tagaajaja.

Siis kadusid nad nagu walged walgud äkki mingisuguse kuivanud oja walli taha tolmupilwesse.

Gale mahtis walutawail filmil orgu. Püüsiwaugud kajasid, siis jäi ta hirmsa põnewusega ootama.

Äkki ilmus liiwemäe kohale midagi, mis oli walgem walgest tolmust. Gale wõttis klaasi filmi ette. Ilmus Blanco Soli walge pea. Ja siis: Laddy istus sadulas. Tema taga ohelikui otjas oli Blanco Diablo — wäsinud, wõidetud, ratsanikutu Diablo.

9.

R a t k e s t a t u d p u h k u s .

Ühelgi mehel polnud kõnekamat ja ilusamat eeskõlajat kui Dick Gale Mercedes Castanjedas. Gale piilus puuwarjust, mis ta nägu warjas. Oli lõuna-aeg ja õues walitjes raste palawus. Midagi polnud kuulda peale mesilaste sumina õites ja hispaanlanna meloodilikt kolawa hääle. Nell pikutas rippumas wõrgus, käed pea all, põsed õhetawad ja silmad kelmikalt särawad. Ta nägi õige sõjakas välja.

Kahtlemata, ütles Dick enesele, oli sel noorel daamil wäga omatahtlik iseloom, mis mõni aeg uimunud, jälle uuesti ärگان. Sama kindel näis, et Mercedese tõsijel püüdel seda mõju ei olnud, mis tal oleks pidaunud olema.

Ka Dick ise kaldus revolutsiooni poole. Welding oli oma mehed piirist eemal hoidunud, nii et Dick wiimasel ajal oli pidaunud palju laisklema. Ja kuigi ta seda tõsijelt püüdis, ometi ei olnud ta jaksanud emast Nelli kardetawast lähedusest eemale hoida. Ta uskus, et ta temale ükskõikne ei ole, aga ta ei saanud neiu nelja silma all kohata, kus ta oleks wõinud oma piinawat lootust proowida. Kui ta Nelliga üksi oli, siis oli Nell petlik kui wari, walgas kui wälk, mõistatuslik kui jahi. Kui Dick neiu tahtis aias wõi põllul wõi õues kitsituse ajada, oskas neiu tema käest alati minema lipata: ja järele jäi alati ainult mälestus kahest tunnesüüdest, piinawast filmast. Pikk neis silmis oli see, mis ta lootust täitis. Muul ajal, mil Dickil wõimalus oleks olnud neiega rääkida, ei lahkunud see Mercedese kõrvalt. Juba ammu oli Dick Mercedese oma asja heaks wõtnud. Kuid seni polnud nad weel kumbki revolutsioonilist Nelligi jagu saanud.

Gale mõtles ja kaalus mõtet, mis ta peas

juba kaua liikunud ja mis nüüd tihenes kawatfusels, mis talle were südamesse ja palgesse ajas. Uuesti piilus ta puulehtede wahelt ja nägi, kuidas Nell uhke Mercedese üle naeris.

„Duien jabel!“ hüüdis ta äkki ja tundis Nelli järjult heitumiseft rõõnu.

Siis läks ta proua Weldingit otsima ja leidis selle kõõgist lõunajõõki walmistamast.

Suhted Gale ja mrs. Weldingi wahel olid wiimasel ajal märgatawast muutunud. Galele oli see naine, kes waid harwa naeratas ja tial ei naernud, armsaks saanud. Ta küsis eneselt tihti, kas selle naise elus weel midagi muud kurbloolust polnud juhtunud kui isa surm kõrbes. Ja ühtlasi oli Gale tunne, nagu jälgiks mrs. Welding tema poolehoidu Nelli wastu mõistatusliku murega.

Mrs. Welding kuulis Gale samme, kui ta kõõki astus; ta waatas üles ja teretas teda.

„Enia,“ algas Dick tõsijelt. Welding ja mõlemad cowboyd nimetasid teda nii, aga Dickil oli see esimene kord, et ta temale nii ütles. „Ena, ma tahaksin Teile midagi ütelda.“

Ainult mrs. Weldingi silmis, milles mitmesugused mõtted peegeldusid, löid äkki järju heitumise jäljed helkima.

„Ma armastan Nelli,“ jatkas Dick lihtjalt, „ja ma palun luba Nelligil küsida, kas ta minu naiseks tahab saada.“

Mrs. Weldingi näole tekkis surmuhwatus. Gale heitus ja kartis, et ta minestusse langeb; ruttu astus ta proua Weldingi juure ja wõttis ta käewarrest kinni.

„Andke mulle andeks. Olin liig kohmatas... Aga ma arwasin, et seda teate.“

„Seda tean ma juba ammu,“ wastas mrs. Welding. Ta hääle oli kindel, ainult kahwatus ta näol ilmutas ta sijemist ärewust. „Teie olete — Teie ei ole siis Nelliga weel mitte rääkinud?“ Dick naeris.

„Olen otsinud wõimalust temaga rääkida, kuid ei ole seda weel leidnud. Aga ta teab, et ma teda armastan. Ja ma loodan, usun peaaegu, et Nelli mindki pisut armastab.“

„Ka sedagi tean ma juba ammu,“ ütles proua Welding tasakesti, peaaegu sofistades.

Weri tekkis Dicki näole, tuhanded tunded paisutasid ta rinda.

„Teie teate seda!“

„Dick, Teie olete wististi olnud wäga pime, et mitte näha, mis meile kõigile juba ammuyft saadit selge on. . . Teisiti ei wõinud see ollagi. Teie olete tore poisj. Mis ime siis, et Nell Teid armastab.“

„Ena!“

Proua Welding tõmbas ta walge kätte ja waatas talle kummaltijelt uurima terawusega

filma. Gale polnud unesti mõelnud, et ühe naise filmad enestes sellist mõtete ta tunnete ilma mõivad peegeldada. Paistis, nagu peituks neis kõik elu armsus ja elu valu.

„Kas armastate Nelli?“ küsis ta.

„Sügavast südamest.“

„Ja tahate teda naiseks võtta?“

„Jah, nii tõesti kui ma tahan temale elada ja surra?“

Van anaise tarretust näost lehmis üle kiire fergenduseilme, siis hakkas ta äkki nutma. Ses nutus peitus kummaline jagu õndsusest ja murest.

„Siis õnnistagu teid Jumal — ta õnnistagu teid mõlemad!“

Dick tahtis nähtavasti oma rõõmsa wilitamise ja kõwa jalaastumiseega neidude uinakut ehitada. Nell oli juba ammu enne Mercedesi tulekut wiisiks mõtnud päewa palawatel tundi-del puhata. Ka Mercedes oli temale ütelnud, kui wajalik lõunauinak troopikamaal on. Aga kumbki neiu ei kuulnud teda. Mercedes lammas polo verde all, tema tume pea puhkus kaunilt padjal. Nell magas võrkiisus. Andumus seisis ta uinumise sügawas rahus ja kerge naeratus ta näol. Neiu ilusad punahuuled olid Dicki juba ammu mõlunud; nüüd meelitasid nad teda wastupanematu jõrga. Ikka ja alati oli ta südamas tungi tunnud neid juudelda. Nüüd waldas teda joodus juhus. See sai olema hirmus, aga kui neiu kohe ei ärganud — — —

„Ei, ta pidi kiustatusele wastu panema — — —“

„Äkki lendas üks suur, inetu kärbes juust üle Nelli näo, tahtis sinna lastuda.“

Tafaseji astus Dick võrgu juure, kummar-das ja peletas kärbe kiire käeliguutusega eemale. Aga ta ei jaksanud enam püsti tõusta. Ta oli Nelliil nii lähedal — kummar-das ta näo kõvale — juust ilusate huulte ligidale. Need olid wähe awatud ja naeratasid, unes. Nüüd armas Dick, et ta on kadunud. Aga äkki liigutas neiu ennast — nagu oleks ta tahtnud ärgata — — —

Dick oli tagasi astunud ja seisis sirgesti, kui Nell filmad awas. Ta waatas uniselt, pisut üllatatult ringi, kuni Dicki nägi. Siis oli ta filmapilk ärgas, kohmetu ja segane.

„Haa — Teie olete siin?“ küsis ta pikkamisi.

„Elusuurusel!“ wastas Dick ebarahiliku rõõmsufega.

„Ja juba kaua?“

„Tulin poole sekundi eest,“ wastas Dick häbitumalt waletades.

Oli selgesti näha, et neiu ei teadnud, kas Dicki ustuda wõi mitte, ja kuna ta teda silmitses, tõusis puna pikkamisi ta palgetesse.

„Teie ei waleta mitte, kui ütlete, et praegu alles minu lähedale tulite?“

„Ei, tõesti mitte,“ wastas Dick; tema oli wäga rõõmus, et ta siin ei wajanud waletada.

„Mina arwasin — et nägin und,“ ütles Nell, ja ta oma hääle kõla julgustas teda.

„Jah, Teie nägite wälja nii, nagu oleksite Teie ilusad und näinud,“ wastas Dick. . . .

„Kahetsen, et Teid äratastin. Ei tea, kust see tuli, olin ju nii wäik. Mercedes ei ärganud. . . .“

„Noh, ma lahtun jälle ja jätan Teid magama ilusate unelmitte waldas.“

Aga ta ei liikunud paigast.

Nell silmitses teda uudishimulikult, murewalt.

„Kas pole ilus ilm?“ küsis ta.

„Pisut palaw.“

„Ainult 90 kraadi Fahrenheiti järele wilus.“

Ja Teie jutustafite mulle, et elamhõbe südastu-mel saja kolmekümneühe tõuseb. Päew on tore, imeilus.“

„Eile oli ta weel ilusam, siis Te seda ei märganud?“

„Oh, eile on juba kauge minewikus, kadunud minewikus.“

Nelli unised filmad suurdufid. Ta ei teadnud, mis ta jellest kummaliselt muutunud noorest mehest pidi arwana. Ja Dick püüdis oma nooruslikku rõõmu pisut taltsutada.

„Kadunud minewikus? Teie olete täna eriti heas tujus?“

„Jah, olen. Jumalaga. Unelike unenägu fid!“

Dick lahtus patioost ja läks õue. Nell oli tõesti unine, ja kui ta unesti uinus, tahtis Dick tagasi tulla. Ta jalutas tiiki aega sihitult. Welling ja mehed rautafid üht mustangi. Jaki wiibis põllul hobuste juures. Blanco Sol sõi mugawalt lopsakat rohku, tõstis wahetewahel pead ja waatas ringi. Nähes oma ratsanikku, ajas ta kõrwad kikki ja hirmus. Siis aga, nagu magneeditõmmatuna, läks Dick potiosse tagasi ja astus tafaseji üle rohu.

Nell oli jälle magama jäänud. Ta teha lammas Londilt, mingisugune unelm ei ehitatud ta und. Niiskelt rippusid juuksed ta otfaesifelt.

Jälle liigutas Nell ja ärkas. Ta filmad awanesid, niiskena, warjufalt, teadmuseta. Puhkafid mõne hetke Dickil, enne kui selgetks läksid. Dick seisis temast kümme samm eemal ja silmitses teda filmanähtawalt kõige suurema rahulikkuse ja rahuga.

„Eksitafin Teid jällegi unes. Palun, andke mulle andeks. Kaon kohe.“

Ta läks eemale ja kui tal wõimatu oli kaema-maks ära jääda, siis tuli ta kolmat korda patiosse tagasi.

(Järgneb.)

Tõtt ja nalja.

Bernard Shaw'st

räägitakse hulk lugusid, mõni halvem, mõni parem. Järgmise loo on jutustanud mees, kes seda ise näinud ja kuulnud.

Ette kanti tema näitemäng „Tagasi Metusala juure!“ Teater keeb waimustusest ja kutsub autorit välja. Kuid hetkel, mil Shaw eesriide ette ilmub, kõlab ülevalt galleriilt marulise kiidukära sekka wali wile. Shaw wiipab südamlikult üles gallerii poole ja hüüab:

„Armas sõber! Olen Telega täiesti ühes arvamises. Aga mis võime meie kaks sellise hulga vastu teha!“

Hajameelsus.

Proua professor: „Paulus, kas tead ka, milline päew täna on? Kakskümmendwiis aastat on sellest möödunud, mil meie kihlused olid.“

Härra professor: „Jah, aga Jumala pärast, miks ei juhtinud sa waremalt sellele minu tähelepanul! On wiimane aeg, et kord juba abielumel!“

Just kui isa!

Em a (lapsetüdrukule): „Milline jõud on sel aastasel lapsel juba. Näpistas Teie põse punaseks?“

Tüdruk: „Jah, just kui ta isagi!“

Autojuht.

Suurel tänaval on suur rahwakogumine, kes ärwalt üksteisega räägiwad. Kandmets läheb mööda ja küsib:

„Kas siin mõni õnnetus juhtus?“

„Ei,“ wastab Kandmets, „siin sõitis waid keegi oma bensiinikummutiga vastu müüri, ja nüüd imestab ta, et ta müüri enam ei näe.“

Ameerikas.

Älkoohli juure wiivad kuiwas Ameerikaski teed, kuigi kummalised teed. Mr. Lemmish istus oma raadioaparaadi juures ja kuulas professor Usheri loengut malaaria üle.

„Malaaria wastu, armsad kuulajad,“ ütles professor, „on kaks head rohtu. Esimene neist on hiniin ja teine on whisky.“

Mr. Lemmish paeb raadiotelefoni wiibimata peäst, jookseb trepist alla, kargab autosse ja sõidab raadiojaama, kus professor Usher õneles. Ta saab professori parajasti kätte, kui see majast väljus ja auto järele ringi waatas

„Wabandage, härra professor,“ ütles Lemmish, „Teie ütlesite praegu raadios, et malaaria wastu on kaks head rohtu: hiniin ja whisky. Kust woin ma seda saada?“

„Kumba Te mõt'ete: hiniini wõi whiskyt?“

„Ei, malaariat!“

Kirjutuseime.

Saksamaal Kasseli tütarlastekoolis jääb üks laps koolitulemisel hiljaks. Opetajanna küsimusele, mispärast, wastab laps näost särades, tema ema olla talle praegu wennakese kinkinud.

„Mis?“ imestab õpetajanna. „Minu teada wiib sinu isa juba kaks aastat Ameerikas?“

„Seda küll,“ wastas laps, „aga ta kirjutab meile wahetewahel!“

Lapsesuu.

Isal on pimesoolikas välja lõigatud. Terwelt lahkub ta haigemajast. Ukse ees oodatakse teda. Kolmeaastane poeg astub temale wastu ja ütleb:

„Aga kus on siis baby?“

Mõtted.

Sõbrad on head, aga häda sellele, kes neid hääda ajal wajab.

Petetud mees ei tarvitse naisele seda tasuda. Naise petja toimetab seda juba ise omal ajal.

Meie oma mina on see, mis meid minewikut tulewikku wiib. Mis me minewiku wäärustest tulewikku kaasa wõtame, see moodustab meie elu.

Sõprade wahel.

Üliõpilane loeb kahele kaaslaslele oma uuemaid luuletusi.

„Õige kenad!“ ütleb neist üks, „aga ma kardan, nendega ei meelita sa koeragi ahju tagant välja!“

„Nimelt meelitab!“ waidles teine. „Kui ta neisse worsti mässib!“

No jah.

„Kuulsin, et Teil kaks kana enam ei mune Miks?“

„Auto.“

TELLIMISE HINNAD:

Aastas (24 rr.nr.)	Kr. 7.50	2 kuus (4 nr.nr.)	Kr. 1 60	1/1 aastas	Kr. 10.—
1/2 „ (12 nr.nr.)	„ 4.—	1 „ (2 nr.nr.)	„ —.80	1/2 „	„ 5.—
1/4 aast. (6 nr.nr.)	„ 2.25	Üksiknumber	„ —.40	1/4 „	„ 2.50

WÄLISMAILE:

Tellimisi wõtawad wastu kõik postkontorid, raamatukauplused ja „Romaani“ esitused.

Talituse aadress: Tallinn, Müüriwahe tän. 16. Telefon 12-53.

Wastutaw toimetaja P. Grünfeldt.

Wäljaandja Kirjastus-osalusühisus „Arerig“.

Trükitud „Edu“ trükitöajas E. Rombasi t. 40, Tallinnas.

Miller autokummide

paremused on :

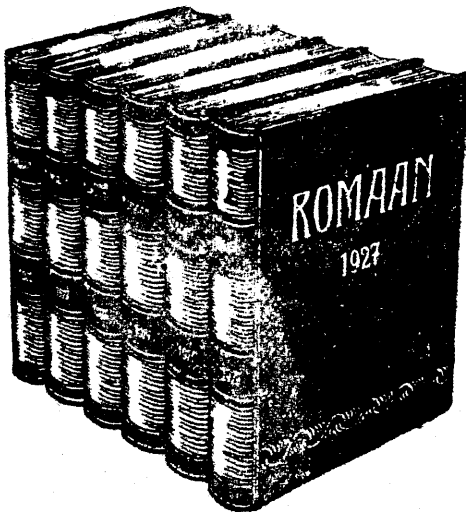

- 1) ühest tükist tald ja küljed, seepärast ei murdu;
- 2) lai teepinnaakujuline tald ja seega aeglane kulumine;
- 3) ühtlane painduvus ja suur elastsus, seega väike sisemine hõõrumissoojus ja rohke kilomeetritearv.

Tallinna ladu:

Heinr. Lagus,

Müüriwahe 16, Laenu-panga majas,
uks B. Telefon 12-53.

Täiendage oma raamatukogu
kõidetud „Romaan“ aastakäikudega:

Aastakäik	1922 luu- ja poolnafiktiivs	7.—
„	1923 „ „	9.—
„	1924 „ „	950.
„	1925 „ „	950.
„	1926 1927 ja 1928 a.	950.

Kõitmata 2.—kr. odavam. Saada kõigist su-
rematest rmtkpl. ja tähtsusest, **Müüriwahe**
tän. 16, telefon 12-53

MAX JOHANSON

Rätsepaäri

Tallinnas, Lühikejalg 6

Kõnetraat 30-89

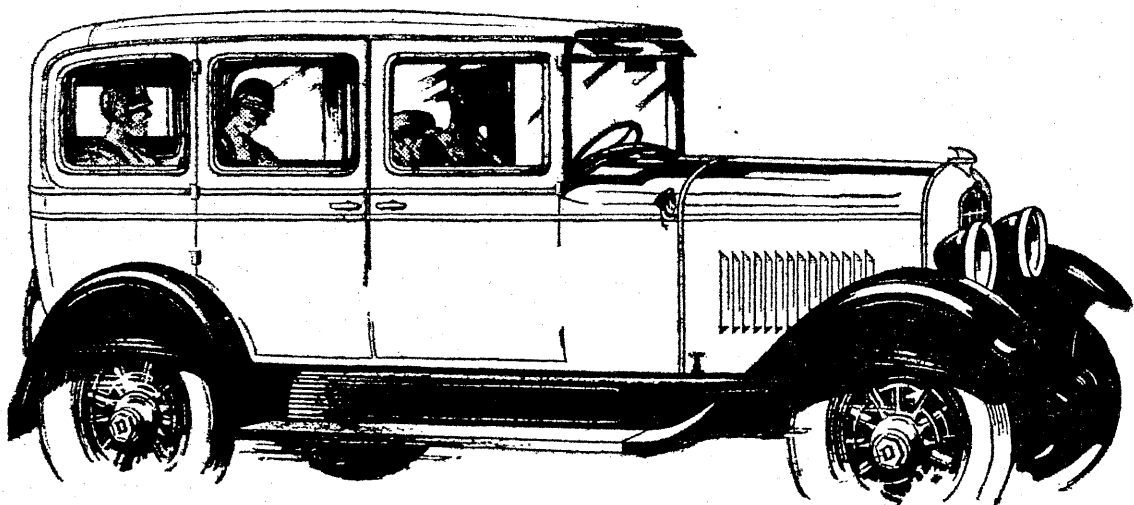
Olles saavutanud Lon-
donist värviküllaseid
sügisriideid oman kau-
nima lootuse soovitada
neid oma lugupeetud
— tellijaskonnale. —

Austusega M. Johanson.

Alati hea, nüüd parem kui kunagi warem

on

DURANT

Uued mudelid omawad ilu, häduse ja peensuse — kooskõla ja mugawuse — üle kõige ootuste nende madala hinna juures.

AINUESINDAJA
EESTIS:

HEINR. LAGUS,

TALLINN, MÜÜRIVAHE, 16, LAENUPANGA MAJAS, UKS B. TELEFON 12-53.